

SOUTH AFRICAN LIBRARY
- 6 AUG 1957

God has written a line of His thought over the cradle of every people. That is its special mission. It cannot be cancelled; it must be freely developed.

—Mazzini.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 30—Vol. LV.

Friday, 2nd August, 1957

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER
Price: FOUR PENCE

“BURGER” ARTICLE PLEADS FOR PARTIAL RELAXATION OF SOCIAL COLOUR BAR

THE article published below recently appeared in “Die Burger” the senior daily which supports the Government. Seen against Louw’s declared intention to invite Ghana to send an ambassador to the Union, the article is of especial interest.

I want to discuss a subject that has so far been talked about only in whispers. It is a very difficult subject.

I do not expect everyone to agree with me, but it is important that our honest and open-hearted opinions should be made known. It is important for the Government of South Africa.

The subject concerns civilized contact between White and non-White in our country. We will have to modify our attitude. Not change it, modify it. And by “us” I mean the large mass of Europeans.

The social colour bar will have to be made more flexible. It is a much broader question than the reception of a South Africa of representatives of Black states in Africa, but it is in some ways this new development which has brought the matter to a head.

Exempted

We have in the past had on-European representatives from certain countries. They were—by special arrangement—exempted from the ordinary apartheid regulations.

But these non-Europeans were not Black. If permanent contact with Ghana—and other emergent Black states—is to be achieved, then Black people will have to be made at home here—and without any colour bar.

If we make exceptions of civilized non-Europeans from outside we will have to be prepared to do the same in certain cases and in certain directions in so far as our own non-Europeans are concerned.

Otherwise we would merely look foolish. We already look foolish in the eyes of many informed non-Europeans because to drink a cup of tea with a non-European in South Africa is sometimes frowned upon, whereas overseas South Africans do not mind the necessary social traffic between the races.

Exceptions

It is certainly illogical that this inter-racial contact should take place overseas and that foreign non-Europeans should be allowed across the colour bar here while a rigid bar separates South African Europeans and non-Europeans.

I am pleading for a policy of necessary exceptions—not only for highly placed foreign Black people, but for civilized South African non-Europeans. A complete breakdown of social segregation between the races here would cause chaos. We must discriminate. In fact, we must dis-

criminate more carefully than ever before. We must discriminate between necessary and unnecessary exception from the apartheid regulations.

Social contact between the races takes place now, and often with undermining political by-products. No

(Continued on page 334)

REACTIONS TO “DIE BURGER” ARTICLE AGAINST COLOUR BAR

A LEADING member of the Dutch Reformed Church in Johannesburg commented on the suggestion in “Die Burger” that there should be some relaxation of social apartheid. Some lead should come from the Government, he said. “Mr. Eric Louw is primarily concerned when it comes to relationships between the Union and African States, and we would like his view,” he said.

“It is important that we do not argue or enter into any controversy on the subject, and whatever decision is reached should not be legalized.

“Some form of social intercourse between Europeans in South Africa and foreign non-Whites is a natural outcome, and must be expected. We could not exclude non-Whites in our own country from that development. That would be absurd.”

In the hour that our interview lasted, this Dutch

Reformed Minister made it clear time and again that the social problems involved in the issue would have to be solved finally by the common man rather than the legislators.

Dividing Lines

I asked if he accepted that an elite Native society was developing in the Union and that it was this group that should be accepted on some sort of a social level with Europeans.

“You are trying to suggest,” he said, “that there

(Continued on page 335)

OPINION

FRIDAY, 2ND AUGUST, 1957

Franchise In The Federation

EVENTS in both the Federation and Southern Rhodesia—to make a clumsy distinction—are taking a course which must one day have a profound effect on the relations between Black and White in the Union.

Sir Roy Welensky, the Prime Minister of the Federation, advocates a franchise based on qualifications on two rolls and on what looks very much like a thinly disguised desire to perpetuate White supremacy. His Roll A will have stiff qualifications and the electors on it will control nearly three-quarters of the votes in the Federal Parliament. Most of the people on it will, by the very nature of the qualifications, be White.

Big Say

Roll B will return about a quarter of the members of the Federal parliament. Because of its lower qualifications it would appear to have been designed to give the African majority something with the appearance, at least, of an effective say in the legislature. But the desire to entrench White supremacy has crept in, even here. White voters will have quite a big say.

Sir Roy's plan is not a convincing gesture of real goodwill. It prepares ground for a White ganging-up in the future which might do a lot of harm to genuine African progress.

In Southern Rhodesia Mr. Garfield Todd, the Premier, is pressing his people to accept legislation which might enable the African vote to constitute roughly about one-sixth of the electorate where before the latter voted in negligible numbers.

It is clear, from his own proposals, that he is interested more in protecting White political interests than in finding a formula which will inspire real African confidence.

Simple Terms

The problems that the two premiers to our north now face have almost come on us as well. An important conference will meet in Johannesburg next November, among other things to bring into being an anti-apartheid front—which means, in simple terms, leading the nation away from the habit of seeing problems from the perspective of race.

Very many people on the White side realise clearly now that the case for the recognition of the non-Whites right to the franchise is unanswerable. But not all people, on both sides of the colour line, are convinced that best wisdom would lie in giving the vote to everybody in a situation where race oppression had wrought

(Continued on page 332)

Comment On Men And Events

Afrikaner Nationalism In Trouble

THE Afrikaner Nationalists are beginning to be in trouble. One limb of the Party seems in mood to move forward while the other insists on moving in the opposite direction. In itself this is about the most cheering development in South African politics. Cheering because the growing fissions have the potential to be ultimately splits on fundamentals. At the moment they are no more than differences on strategy, but increasing pressure from the anti-apartheid side can transform them into something far more serious.

This might sound unduly optimistic. Consequently I feel called upon to outline the trends now heading for a collision in the ranks of Afrikaner Nationalists.

Mr. Basson is an extremely intelligent member of the Nationalist Party and one who goes about the world with one eye open, where most Nats shut both. He joined once a parliamentary team to Central Africa. On his return he felt he could no longer remain quiet about the doubts raised in his mind by the achievements of the man of colour in the other parts of Africa. Since then he has been progressively uttering "liberal" sentiments to the extent that quite recently he startled everybody by saying that a sporting club for members of Parliament should be converted into a hotel for distinguished non-White diplomats.

Not Certain

At first I feared that Mr. Basson might be expelled from the Nationalist Party for this apostasy. I am not as yet certain that he will stay long in it if he continues to allow himself to be led by reason in the direction he has already taken. But since then events have taken a turn in which he is no longer the "only liberal" in the ranks of Afrikaner Nationalism.

Speaking at Stellenbosch, only a few months ago, a certain Mr. van Heerden, one of the topmost brains in Afrikaner journalism and one who holds a key position in the Strijdom chain of papers, told the students that it was time the Afrikaner discarded outmoded concepts. This forthright attack on apartheid; this description of it as, virtually, the philosophy of the bundu, could almost certainly never have been risked without prior knowledge

of the Prime Minister's innermost thoughts on this matter.

While political astrologers tried to read the true significance of these portents, Eric Louw had lunch with Nkrumah in London and told the world that South Africa would welcome Ghana's ambassador in Pretoria. It required courage and intelligence to take that stand. Courage because Nkrumah will see to it that the man he sends here is non-White. And when that man comes he will instinctively be hostile to apartheid. Intelligence because the Soviet Consulate-General was closed down in Pretoria because, among other things, the Russians were reported to have invited Africans, treated them as equals and gave them liquor. To tell Nkrumah's representative not to treat men of his own race as equals would be idiotic.

Police

I do not think the Nationalists will do that. Already, they are preparing ground to ensure that if and when the man from Ghana comes, as much trouble will have been removed from his way as possible. The police are pressing the Government for changes in the liquor laws to make it possible for the African to buy it. With that hurdle jumped, Ghana's representative can come here with one potential source of friction removed.

On top of all these developments has now come the "Burger" article in which an Afrikaner, described variously as important, influential and important, has pleaded for a certain degree of social equality. The fact that his name has not been given altogether of no importance. The point which matters is that the kite has been flown. Worthy of note also, but less significant, is the fact that "Die Burger" was chosen as the ground from which reconnoitring could be started.

The Cape Nationalists are less hidebound in their hostility to race equality than their northern brethren.

Verwoerd

Opposed to all these developments is the Verwoerd school which believes firmly that Black and White should never meet anywhere on terms of social

equality. These wild men have confronted the Dutch Reformed Church with a challenge it will face in extremely embarrassing circumstances in the years which lie ahead. Possibly if it were not for the elections coming next year, the DRC might have spoken its mind a little more freely against the Church clause.

Against this vast background the real points which emerge are that one limb of the Nationalist Party is certainly beginning to move forward while the other definitely goes backwards; that this is not a difference on principle, but an attempt to make tactical adjustments in a situation which calls forth for movement in one direction or the other.

The cheering thing is that Afrikaner Nationalism is beginning now to realise that there are greater forces in the country which have the potential to move it in directions not of its choice, if it continues to ignore them.]

This, in turn, throws into bold relief the importance of the peaceful pressures which the democratic side has been exerting against apartheid. The tide has not as yet turned; but the initiative to turn it lies in our hands and no longer in those of the men of apartheid.

Pressures

The questionings, in the mind of Afrikaner Nationalism, have been intensified by the irresistible pressures we have exerted without a break since apartheid got to power. Things like the resistance movement; the support given us by our friends and sympathisers in the United Nations; the Alexandra bus boycott; the march of 20,000 women to Pretoria; world opinion; the split in the White community and the emergence of the Liberal Party.

These pressures have made the Nationalists realise that we are now strong enough to convince the White democrat that he has more in common with the African democrat than with the White Naziboetie. The moral this has for us is that if apartheid is beginning to get into trouble, the end of ours is in sight. Our duty is to ensure that we continue to exert these pressures relentlessly at points where they will produce the maximum results.

We can do that in no better way than to make the November conference in Johannesburg a success. Its duty will be to see to it that instead of being tactical the changes going on on the Nationalist side become directional. Only an impressive demonstration of democratic strength can bring about this result.

Reactions To "Die Burger" Article Against Colour Bar

(Continued from front page)

would have to be some dividing line between the Natives we are prepared to meet socially and those we reject socially.

"I cannot agree that there must be any set criterion. Who is to decide where the dividing line starts and finishes? It is all a matter of human relationship"

On the subject of social mixing in the public he said:

"A non-European hotel for this specific purpose is not the answer. Where would you build such an hotel in Johannesburg, for example?"

"Europeans would not go to it if it were in Orlando

Make Arrangements

The logical thing to do is to leave it to the hotels and restaurants themselves to decide whether or not they would cater together for Europeans and non-Europeans.

"I have already met non-Whites from abroad in a Johannesburg hotel. If no suitable arrangement exists now, some should be made."

On apartheid, he said, "It is traditional behaviour on the part of Whites in this country and is, in fact, practised in some form or other in other parts of the world. It need not be evil or immoral."

"Our conception of apartheid will change with the years as it has already changed. Eventually, our present apartheid laws will be archaic and will have to be revised or abolished.

By The People

"The important thing to remember is that human problems, specially those in a multi-racial society, will never be finally solved by governments and civil servants, but by the people they effect.

"That is the greatest lesson in South Africa's history.

"No government and no Cabinet Minister can force upon the people something they do not want. Any government, too, must be careful of over-legislating lest it legislate itself out of office."

The Minister took a short walk to the large window overlooking his garden. With his back to me he said:

"Have you ever thought about the frightening pace at which our Native population is evolving.

Any European race exposed to such a pace would be overwhelmed.

Tackle It Calmly

"The contact of the Native with the European has been too precipitate even for his rugged make-up.

"It has produced something of an artificial civilization—a sort of civilization that makes some of them buy electrical appliances like washing machines and refrigerators without having electricity in their homes!"

He made one final point.

"Don't think we in the Dutch Reformed Church have solved this problem of relationship. We haven't and are as interested in it as anyone."

As I was leaving he held my arm.

"Your problem of social mixingPlease don't let people get too excited or too serious about it. We will get much farther if we tackle it calmly."

An Interesting Debate

THE International Parliamentary Debating Society will hold a debate on "Coalition Government," at its meeting on Wednesday, August 7, at 8 p.m. at the Natal University, City Buildings, Warwick Avenue, Durban, when Mr. A. Goldberg, will move a Government Motion:

"That in the opinion of this House, the salvation of South Africa does not lie in any form of Coalition Government."

The debate is open to the Public and Visitors are welcome.

Mr. Goldberg was one time Member of Parliament and represented both the Dominion and united Parties. He will therefore be speaking from wide experience of Parliament and the various Parties and a very interesting debate is anticipated

DRY CHILLIES

33 lbs Bag for 37/6 Cash
5 Bags Lot Less 2½ per cent.
10 Bags Lot Less 5 per cent.

From:

MAARMANS (Pty) Ltd.
Director: A. K. Hassim)

Box 26, Phone 128,
BRITS. Transvaal.

Surgeons, doctors and nurses leave nothing to chance. In hospitals, surgeries and clinics throughout Southern Africa and overseas, Dettol is the antiseptic largely preferred in the fight against infection. For Dettol is both powerful and safe. Let the wisdom of the specialists be your guide and assurance: whenever infection threatens in your own home... use Dettol promptly.

DETTOL
THE ANTISEPTIC DOCTORS USE

S. Rhodesia's Franchise Proposals

ABOUT the only feature of S Rhodesia's franchise proposals to meet universal approbation is their refusal to countenance separate, racial electorate rolls. These S. Rhodesia has never had. The present qualifications for the vote apply to all races—ability to speak and write English, an income of £240 p.a. or property worth £500 or more.

Under these qualifications 50,414 are registered voters, of whom 560 are Africans. It is estimated that another 200,000 Europeans and perhaps another 1,000 Africans could register, if they wished.

The new proposals are to enrol anyone who has matric and an income of £25 p.m. or a house worth £500, who has passed Standard VI and has an income of £40 p.m. or a house of £1,000, who has a knowledge and an income of £50 p.m. or a house of £1,500. The intention under these heads is to limit the vote to those who are well educated or prosperous, i.e. "civilised people."

Few Would Qualify

But since few, if any more, would qualify, a "special" qualification gives the vote to those with an "adequate knowledge of English" and an income of £15 p.m., provided that if the number of "special" voters in any constituency exceeds 30 per cent., the value of their vote will be reduced proportionately. This device is known as a "fractional voting", since the "special" vote may be worth only some fraction of an ordinary vote. But it will never be entirely worthless.

That at least is the intention. The distinguished commission of inquiry which recommended the proposals hoped that they will provide "a reasonable compromise for the foreseeable future." Will they?

A recent report in the South African press described them as a "great charter and vital challenge, the reaction to which will determine history throughout the continent. Only rarely in human history have documents of this quality in thought and applicability become available, and their effect has been lasting and been decisive." But this report omitted possibly the most significant fact of all—that the proposals are distrusted and opposed by all shades of African opinion in S.R., which is supposed to be calmer and more cooperative than the "hot-heads" in N. Rhodesia and Nyasaland. Why this unanimous rejection?

Special Voters

One answer undoubtedly lies in the commission's recommendation that constituencies should be so de-limited that "special"

voters should not exceed one-third of the total vote in any one constituency. This "safeguard" against "swamping" is in addition to the "fractional" vote already mentioned.

Secondly, as the "Times" stressed, the proposals "heavily protect" the white vote. To many whites the proposals no doubt sound revolutionary enough and the safeguard a "reasonable" minimum. To Africans, as figures will show, it must seem different.

By

C. W. M. GELL

The potential white vote is the existing 50,000, plus the unregistered 20,000, plus 10,000 more if the residential qualification is dropped from 3 to 2 years—a total of 80,000 plus 2,000 a month at current immigration rates.

The present proposals in the "ordinary" categories are more stringent than the existing qualifications. That is, it has been harder for Africans to get an "ordinary" vote. At most, the present unregistered extra 1,000 might qualify, and some already registered may lose their vote.

Proof Required

The "special" qualification will let in more, though an African income of £15 p.m. in S.R. is about as common as one of £25 30 among our Africans in S. Africa. It is estimated that perhaps 6,500 Africans may qualify for a "special" vote immediately. In addition, there are perhaps another 15 20,000 Africans who have the requisite basic literacy and whose incomes may be "lifted" into the £15 p.m. bracket, if they can prove that free medical attention or electricity (as supplied in some jobs or townships) or their wives' earnings bridge the gap between the £10-12 p.m. they now earn and the £15 p.m. they need for the "special" vote.

The more ecstatic appreciations of the "liberal" nature of the proposals usually assume that all those Africans who may be entitled to a "special" vote are, in fact, qualified and will actually register. This is highly improbable for very many years

And even if the forecast were fulfilled, it would prove a roll of nearly 100,000 whites by 1958, plus (at most) 1,500 African "ordinary" voters and 26,000 "special" or "fractionals" in a total population of 180,000 Europeans and over 2 million Africans.

Potential Voters

It is good to see an effort to introduce a common, multi racial roll. The existence of even potential African voters may reduce the temptation to irresponsible white political racialism. But something much simpler and more straightforward is required to reassure the most friendly African population in the Federation that these proposals are intended to welcome them into "partnership"—not to keep them out in practice for as long as possible. And outside commentators must surely beware of assuming as already achieved what is merely theoretically possible or statistically hypothecated.

(Footnote:—Since this article was written, Mr. Garfield Todd, Southern Rhodesia's Premier, has extracted from his party's caucus a concession which would allow up to 10,000 educated Africans immediately the "special" vote. But in exchange he has had to insert a clause pegging the "special" votes permanently at not more than one fifth the "ordinary" votes.

Franchise In The Federation

(Continued from page 320)

so much havoc on the relations between the various sections of the nation.

Statesmanship would seem to lie in a course which would lay emphasis on the need to agree on objectives; on the importance of working towards ultimate goals rather than on splitting the races. It is the easiest thing at the moment to say everybody should have the vote. But people must realise that as happened in India and Pakistan at the time of independence, the danger is real that an African majority, suddenly given power to do as it liked, would seek, possibly, to give reality to freedom by voting for anti-Indian candidates, for example. Riots might follow as a result.

Africanists

In these circumstances we must seek for a formula which will accustom all sections to the need to grow steadily into seeing in the survival of one the survival of all. The demand for immediate franchise rights to everybody might, in the end, turn out to be support for the Africanists and their slogan of Africa for the Africans.

The price of the short-term concession, therefore, is a long-term exclusion of African voters from any political say proportionate to their numbers, until the distant day on which they will qualify, in large numbers, for the "ordinary" vote.

This will hardly allay African suspicions or lure their loyalty. The need is for more liberal steps forward without strings.

"Burger" Article Pleads For Partial Relaxation Of Social Colour Bar

(Continued from front page)

Government, no law can stop it.

In specified, necessary, cases transgression of the everyday colour bar—in cafes, hotels, cinemas—must be accepted as natural by all Whites.

I would leave this to the healthy understanding of White and non-White, under the watchful eye of the Government.

If a Native professor travels through the country and there is no decent alternative accommodation he must be given a room in the town hotel.

I want Afrikaners to take the lead in this matter. Their attitude towards the colour question is practical and to the point. The proposals which I have sketched are practical and to the point.

From a special article in the byvoegsel of the "Burger" written by "a prominent Afrikaner."

GANDHIJI— The Story Of His Life Non-Violent Rebellion

CHAPTER XI

THOUGH Gandhiji had been so full of hope that the British would reward India by giving her complete freedom, he was bitterly disappointed. When the war ended it became plain that there was to be no reward at all for the sacrifices India had made. As time went on, harsher laws came to oppress the people, until Gandhiji saw that rebellion all over the country was the only way to break the British power in India.

But he would allow no violence. For years he had been preaching love, peace and non-violence. Now he called on the people to rebel non-violently. They were to refuse to obey unjust laws, but always in a peaceful manner.

Above all the people rebelled against the taxes they were expected to pay. These were far too many for the masses of India, who were already on the brink of starvation. In particular there was the salt tax. This meant great hardship to millions of poor Indians whose food is often only rice or wheat flavoured with a little salt. Gandhiji encouraged them to avoid the tax by preparing their own salt from sea-water.

The Government had also forbidden the sale of a number of books which spoke of freedom. They did not want the people to read such books. Gandhiji had many thousands of copies of these books printed. These copies were carried about everywhere by Congress volunteers and offered for sale at four annas each. Though the price was so low, people often gave as much as five or ten rupees instead, in order to give Gandhiji money to carry on his great work. One man even gave fifty rupees for one book! In this way a lot of money was collected. After a time the Government left off forbidding the sale of the books, as it seemed useless.

No leader ever fought before as Gandhiji fought. However violently the Government might treat Indians, he ordered only quiet civil disobedience. People were to refuse to obey unjust laws, but they were never to strike back, no matter what

they were made to suffer. If they were fired on or beaten, they were just to stand firmly in their places. They were never to run away, but only ignore orders and disobey laws quietly. They were to refuse to work, to refuse to do whatever they were ordered, but they were never to harm anyone. This refusal to work, by thousands of people at a time, upset life in the big cities completely. Everything came to a standstill. In this way, Gandhiji hoped to force the British to come to terms.

By

Mrs. Gertrude Murray-Correa

Whenever he heard that people had forgotten his instructions and wounded or killed any British soldiers or policemen, Gandhiji was very sad. He knew and loved the British people. He had lived and studied among them, and he knew that they were just like other people. If the soldiers now fired on disobedient Indians, it was because they were obeying orders which told them to do so. It was the orders and the laws which were bad, and that was why Gandhiji wanted the people to disobey them. This is hard for children to understand, perhaps, but soon as you are old enough you must read and study all that Gandhiji taught by his words and daily example. You will then understand that it is the best teaching in the world. All the great religions of the earth tell us to live a Gandhiji lived but men are blind and foolish and confuse everything. They are often very artful and selfish, too, and twist and turn the laws of the One God and Eternal Father to suit their own convenience. Gandhiji always prayed with all his heart that he might know and obey the true Will of God. God never refuses to answer such a prayer. That is how we know that Gandhiji was right in teaching what he did. He wanted India to be free, but he did not want even one man to be hurt for the sake of gaining freedom.

He knew that if Indians would go on quietly and brave-

ly showing the British that they had every right to be free, the British would be forced to understand in the end. And that was how it was. That is how and why India is free today.

The fight was a very long one, though. So many times the Indian people felt that freedom must be near, but always they were disappointed. This is easy to understand. Nobody likes to give up his treasures without a struggle. Even a child fights anyone who tries to take away his toys. So of course the British did not

even want to think of giving up a great, rich and beautiful country like India.

Copyright: Reproduced by courtesy of Longmans Ltd

(To be continued)

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg. Phone 33-1654.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN".

Phone 29368.

P. HARGOVAN & CO.
(PTY.) LTD.

**WHOLESALE MERCHANTS
AND IMPORTERS.**

P. O. BOX 1250.
15517 Warwick Avenue
DURBAN.

FOR RUBBER STAMPS AND PRINTING CONTACT STANDARD PRINTING PRESS GENERAL PRINTERS AND RUBBER STAMP MAKERS 73 BEATRICE STREET — DURBAN PHONE 61006 P.O. BOX 2782 ESTABLISHED 1927

Three Outstanding Books

Beautifully Printed With Coloured
Varnished Jackets And Library Binding

Order for yourself as well as to present them
to your DEAR ONES

St. Mira: The Story of Mira, whose name is a household word in Indian homes, and whose Songs are sung in a million homes everyday. In words at once vivid and soul stirring, the author portrays the inner spiritual experiences of Mira, the purity of her character and her undismayed courage and heroism. 10/- per copy.

The Face Of The Buddha: Through the pages of this book peeps the radiant face of the Buddha who was essentially, a lover of peace...As the story unfolds, we see the Buddha taking to the waiting multitudes his great message of deliverance from sorrow. 7/6 per copy.

In The footsteps Of The Buddha:

The thrilling story of Shanti Deva, the greatest poet of Mahayana Buddhism. A King's son, he renounced the throne to walk into the footsteps of his master, —Gautama the Buddha. 5/6 per copy.

(All the three books will be given at a special
price of 20s. only)

Order any or all the books from:

H. P. VASWANI,
91 BHULABHAI DESAI ROAD,
BOMBAY, INDIA.

TRADE INQUIRIES INVITED

Suhrawardy Atta

Los

THE Pakistani Prime Minister, Mr. H. S. Suhrawardy, said such nations as India and Egypt defy U.N. mandates they feel they have a strong power—Russia—behind them."

Mr. Suhrawardy said that India defied the U.N. mandates for a free election to let the people of Kashmir choose whether they wished to remain a part of India or become a part of Pakistan. He added: "How can such puny nations as Egypt and India defy U.N. mandates? It is because they feel they have a strong power—Russia—behind them."

The Prime Minister, on a tour of Southern California, spoke to the Los Angeles World Affairs Council.

Earlier in the day, when asked by newsmen if he felt he had accomplished anything on his visit to the U.S. Mr. Suhrawardy said: "I didn't come to accomplish anything."

"I came to meet President Eisenhower and the leaders of the country and the people. If I have made friends with them I have accomplished something."

He said Mr. Eisenhower was

a "great man.....very standing."

Kashmir Issue

Mr. Suhrawardy referred to the Kashmir issue and "Mr. Nehru has grabbed a certain territory which not belong to him." The question was whether the United Nations should prevail in the world or not?

"If some countries choose to disobey, what shall be done about it? It is the problem posed to the world," he served.

He then referred to the proposal of the veto in the U.N. Security Council and said that "one must realize that some countries defy" the U.N. He added that in the matter of Hungary Russia had refused to follow the instructions of the world body.

Mr. Suhrawardy said that some neutral countries, so-called neutral countries"

Evatt Says Arms Supply To Pakistan Complicates Kashmir Problem

DR. HERBERT EVATT, the Labour opposition leader and former Foreign Minister of Australia, who is now on a visit to India told a Press Conference in New Delhi that the supply of foreign armaments to Pakistan had rendered a solution of the Kashmir problem more difficult than before, according to the Press Trust of India.

Dr. Evatt said that the Kashmir problem had got mixed up with the cold war. He added that if the issue had not got mixed up with the cold war there would not have been so much discussion of the problem.

Asked what the man in the street in Australia thought about the Kashmir problem, the former Australian Foreign Minister replied that the 'man in the street in Australia' did not think much about it, but general opinion there was that conciliation and mediation were the only methods by which the matter could be finalised.

Dr. Evatt said that many problems of the world today, including those between India and Pakistan, have got mixed up in the cold war. If the Soviet Union gave arms to one

group of countries then the United States' provided aid to another group and the policy of the two "Big" powers created tension.

Tribute To India's Efforts

Later addressing the Council of World Affairs, Evatt said that in international problems the attitude of India is of importance. That had proved by India's role in the Indonesian crisis and recently during the Suez and Indo-China." He said that if India and her Minister had not acted in critical situations during the last six or seven years, the world would not have been in a state of war but another world

JUST ARRIVED

"The Indian Annual Review For 1956—
Fully Illustrated"

Priced at 5/6 only

India 1956 is the 5th Series of annual review produced and published by the Information Services of India in the United Kingdom every year.

"The March of India"

is another interesting monthly published and produced by the Government of India. This monthly magazine is a creative genius of India which today leads the world 4/9

"Caravan"

Monthly Magazine gives you a true picture of India today of what happens there daily 2/-

"The Illustrated Weekly of India"

is the finest Picture Magazine of the whole of Asia. You will be proud to have a copy. So order today 2/-

Books of all sorts, Educational, Indian, Ancient,
Historical, are sold by us.

D. ROOPANAND BROS.

(Established 1932)

Music Saloon and Booksellers.

85 Victoria Street, Durban.

Phone 20707.

P. O. Box 2524.

As India And Egypt

some Communist countries "were sailing in the same boat in defiance of the United Nations."

Mr. Subramanyam described neutralism as a neutralist country saying, "If you press me too hard I will go over on the other side."

Action Suggested

The Prime Minister then discussed the various ways in which action might be taken against countries "flouting" the United Nations.

He said: "We have suggested

the creation of a U.N. force, but even that is difficult."

He then suggested the possibilities of enforcing economic sanctions against countries disobeying the U.N. so as to make them feel that they are "considered International outlaws." "Civilised countries should turn their faces from them when they come to International gatherings, he added.

He said that as far as Pakistan was concerned "it was definitely decided to behave as a proper, honest and honourable member of the United Nations."

Afrikaners Would Mix Freely With Some Africans

THE idea that the upper strata of non-Europeans in South Africa should be received socially by Europeans on special occasions is favoured by several intellectual Afrikaners in Pretoria who will not allow their names to be quoted.

These Afrikaners, who occupy high positions all feel that a measure of social relaxation of the rigid colour bar is inevitable particularly if the Union accords recognition to diplomatic representation from states Ghana.

Envoys of non-European countries have, in the past, entered freely in the social-diplomatic life of Pretoria and their presence has created no difficulties.

The Transvaal Education Ordinance, which enforces a rigid colour bar in provincial schools, makes special exceptions of the children of diplomatic representatives.

Non-White envoys and their families have lived in the city's fashionable suburbs.

Said one prominent Afrikaner: "To me it would be merely carrying out something which was traditional in the last generation.

"My father, a Boer farmer, had a special hut on his farm where chiefs and indunas stayed. They paid their respects at the farmhouse and then withdrew."

There was an interchange of courtesies between Black and White, but no intrusion upon each other's privacy, he said.

Such courtesy and interchange of greetings had always been traditional between the Afrikaner and the African.

In the last 20 years, however, it seemed to have been lost.

Refreshments

Another Afrikaner said he always made a point of inviting his non-European guests

into his home but, if it was felt that they might be embarrassed, they sat outside and had refreshments together there.

A business man thought that it was an excellent idea that non-European representatives should be invited from Ghana.

He could see nothing against meeting such representatives, or enlightened South African non-Europeans socially on special occasions.

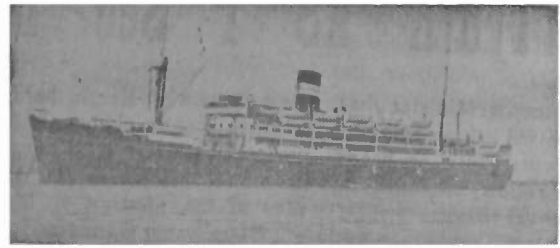
Another opinion was that there was a growing movement of Afrikaner liberalism, based not on superficial or academic grounds, but on a deep and growing understanding and knowledge of the Black man.

This must inevitably lead to wider social acceptance of the intellectual non-White.

Ghana To Have Shipping Line

The Independent African State of Ghana has decided to have its own shipping line. Announcement to this effect was made in the National Assembly of Ghana in Accra last week. The line's name is to be "Black Star Line."

Negotiations are taking place with Zim, the Israel shipping line, for purchasing as well as chartering their ships.

B. I. S. N. Co. Ltd.

S. S. Kampala due 31st July. Sailing 6th August 1957.
For Bombay.

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow Fever inoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without	food	£92-0-0
Second "	"	"	"	£60-15-0
Third Class	Bunk			£31-10-0

Non-Vegetarian Special Food	£11-10	Ordinary Food	£4-18
Vegetarian Special Food	£10-3	Ordinary Food	£4-6

Bookings for 1st, 2nd, 3rd can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.

Tel. Add. "KARAFAT."

'OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, Political And
Social Advancement Of Indians
In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union £1 10s. 6d. Annually

" " " 15s. 6d. Half-yearly

Outside the Union £1 15s. Annually

" " " 17s. 6d. Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends to do likewise.

Apply to—

Manager,

Indian Opinion,

P. Bag, Durban, Natal.

The Truth AS I See It

THE Finance Minister has admitted that administrative expenditure is heavy for a poor country like ours and I am sure the Ministers themselves, both at the Centre and in the States, can check a great deal of waste. There can certainly be fewer Ministers. Deputy Ministers, etc., in both the Central and State Governments. The cutting down of salaries, however, that are by no means very high, or living in smaller houses cannot yield much in the way of saving of

By

AMRIT KAUR

money, however spectacular it may look or sound. Such might only lead to the lessening of the domestic staff and an addition to the ranks of the unemployed.

I do not agree that the Prime Minister's house in Delhi is something incongruous for him to live in. Whether the present house of the Prime Minister is used wholly and solely for guests or whether it is used as it is today for his own needs as well as for his guests, of whom there is a never-ending stream, is not going to make any difference; and indeed the present arrangement will in the long run be cheaper and more convenient for the Prime Minister, who carries such a heavy burden. As far as security measures for him are concerned, so long as fanatical communalists exist, such as deprived us of our most priceless possession, so long will he have to have all the human protection that can be given to a valuable life.

Simple Living

I happen to know personally how simply the Prime Minister and his family live, how punctilious he is about expenditure on himself, how meticulous about paying his dues and what comparatively little has been allowed to be spent on his house. I have had the privilege of being entertained at 19 Downing Street, the very capacious house of the British Prime Minister. The Prime Ministers of Canada and Australia have lovely houses to mention only three Prime Ministers, and I do not think that there is, comparatively speaking, much overdue ostentation in our country where either the Head of the State or the Prime Minister is concerned. They

are persons with simple habits and an innate abhorrence of pomp and show. But a certain amount of ceremonial for the sake of the prestige of high office has to be maintained in every country, and such is not alien to the tradition and culture of India. What is far more important for everyone in office is themselves to set high and irreproachable standards of integrity and to shun nepotism and communalism as a veritable poison.

Our worthy Vice-President holds an office of great prestige. Whenever he has gone abroad he has brought lustre to India's name and he has always travelled in a most unostentatious manner with no one from here to accompany him. I know how he reduced his staff in the Embassy at Moscow and how he has done likewise in Delhi. Philosopher, scholar and an authority on Hinduism as he is, he has a right to talk as he has done recently about "the crisis of character through which India is passing," but then home truths are not always palatable. It is not so much where we live as how we live that matters; not so much what we get out of life but how much we give of ourselves to make life happier for all concerned.

Art Patronage

Art, in the widest sense of the term including music, dance, drama, sculpture, handicrafts, used to flourish in ancient India because they were patronised by those who could afford to buy things of beauty. Today the artist and the sculptor find it hard to exist, and with the contemplated expenditure tax they will suffer still

more and so will our handicrafts. I remember so well a long discussion in the All India Spinners' Association many years ago as to whether it was worth while to continue to produce the fine khadi of Andhra and Bihar because it was beyond the purchasing capacity of the average person and how Gandhiji with his unerring sanity and broad-mindedness said that beauty in creative art must never be allowed to die and that there would always be those who would and could and should buy fine khadi. It was my responsibility during every khadi Jayanti to sell fine khadi to those who could afford to buy it and I had no difficulty in selling all I had given to me to sell and, what is more, in obtaining further orders. I have a premonition that the expenditure tax is going to hit our artisans.

I have also pleaded and will plead again with the Finance Minister to leave clothes and jewellery out of his taxation projects. The Indian woman's home is her castle. Any inroads on it will be bitterly resented. However much he himself may try to avoid harassment by income tax officials, he will not be able to control them. Jewellery is not a paying investment. Today jewellers' shops are full of second hand ornaments belonging to princely houses for sale and practically no one buys them. And as a woman I shall object very strongly, indeed I shall refuse to allow men to examine my wardrobe. There are certain spheres in a citizen's life which are in a sense sacrosanct and Governments should not violate them.

Tax On Wedding

Ours is a land of universal marriage. Why cannot a small tax be levied on weddings?

This might even be graded, and because so much is spent on marriages a small levy will not be felt even by the poorest and should yield rich dividends. We hear so much about taxing the rich but these are few and far between in our country and the yield from such levies will be shortlived and cannot amount to tangible sums. It is not only the second Five-Year Plan that we have to cater for but many more Plans too, and we have therefore to think in terms of what will constitute permanent revenues.

Some persons have suggested the unearthing of the hoarded treasures of temples. Those in charge of these might well be asked to spend them on primary education. That certainly would be God's work.

We have rightly undertaken family planning. I do not think artificial means of contraception as practised in the West will ever lead us to our goal nor do I want it for us. But I would like us to follow China's example of raising the age of marriage of girls and boys. China has fixed 18 years for girls and 21 for boys. I would like to raise it in India to 19 and 24 respectively. Further I would suggest that after every third child the parents should pay a small cess to the Government.

I do sincerely hope, when the Lok Sabha appoints a committee to look into the ways and means programmes for raising money for the second Five-Year Plan, that both they and the Central Government will give some consideration among others to these suggestions.

**PEOPLE
LOOK
AT YOUR SHOES**

See they get 'NUGGET' Polish every day!

AAZ86

India Letter

(From Our Own Correspondent)

Lunch In Honour Of Premier

THE President, Dr. Rajendra Prasad, gave an informal luncheon in honour of the Prime Minister, Mr. Nehru, to which the Vice-President, Dr. S Radhakrishnan, Mrs. Indira Gandhi, all Ministers and certain Parliamentary Secretaries were invited.

It has become customary with the President, to honour the Prime Minister with a suitable home-coming party on every occasion of his return from a visit abroad.

The Prime Minister, it is understood, narrated some interesting anecdotes of his visit to the Scandinavian and other countries in Europe. He did not make any political reference to either the Commonwealth Prime Minister's Conference or his talks with President Nasser in Cairo or formal talks with the Prime Ministers of the other countries he visited.

Mr. Nehru will speak on these subjects at a meeting of the Parliamentary Congress Party,

later in the Lok Sabha during the foreign affairs debate, and finally at a Press Conference which he will be holding shortly. The first Cabinet meeting after the Prime Minister's return was held on July 18th.

Interest In Africa

Sardar K. M. Panikkar, the Indian Ambassador to Paris, writing, in the latest number of "Le Monde Diplomatique" says racial and colour discriminations constitute a danger to peace as well as being a contradiction of the basic principles of civilised society. For this reason India has a special interest in the African question.

300 Homeless In Gujerat

Five hundred persons in 12 villages of Danduka Taluka—the "Wheat bowl" of Gujerat—have lost their home on account of incessant rains which flooded large tracts in the area.

Newly sown cotton fields are reported to be under water and

114 hutments have been washed away.

The damage to property and cotton crop is officially estimated to be Rs. 75,000.

Immediate disbursement of cash relief to the sufferers was ordered.

It is stated that large tracts within 20 miles of the coast are inundated and several places where people are marooned are inaccessible.

Pak Premier Is In Favour Of H. Bomb Tests

The Pakistani Prime Minister, Mr. H. S. Suhrawardy, told a Press Conference that he favoured the continued testing of hydrogen and atomic bombs.

Mr. Suhrawardy was wearing a 10 gallon hat presented to him in Las Vegas, the gambling capital of Western U.S.

The Premier said those nations which previously had objected to such tests would withdraw them when a "clean" bomb was invented.

"There are three aspects to this matter, constructive, destructive and technological," he said.

Helicopter To Be Used To Reach The Marooned

RAJKOT: Paliad and Bhojpar, two villages in the rich wheat producing Bhal area of Sanarashtra, have been submerged by floods caused by unprecedented heavy rains.

People of the submerged villages have gathered together for shelter on elevated grounds. Relief parties failed in their attempt to reach them. It is hoped to establish contact with them by means of a helicopter.

Voluntary Cut In Salaries

Governors of all states have decided on a voluntary cut of 10 per cent in their salaries.

A press note issued from Rashtrapati Bhuvan said: "The Governors of States have informed the President that they have decided voluntarily to surrender 10 per cent of their salaries in view of the present need for reducing administrative expenditure. The Maharaja of Mysore has been foregoing his entire salary since he assumed office as Governor of that State in November 1956.

India's Largest Insurance Company At Your Service

The
New India Assurance
 Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA

RUSTOMJEE JALBHAY RUSTOMJEE

140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY

CONSULT US FOR

EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.

Residence: 111 Eleventh Avenue,
 DURBAN.

Phones:

Office: 25845
 Residence: 36413.

London Letter

(From Our Own Correspondent)

IN its issue of July 15, the "Manchester Guardian" wrote: Zanzibar is to have its first election on July 22. The outcome is hard to predict. The two main parties contesting stand broadly for the Arab and African strains in the population. There are roughly 40,000 Arabs and 200,000 people of African descent and an appreciable number of Indians. But the total electorate is only about 40,000 voters...to be a voter one must be a man, over 25, literate, earning £150 a year or more, and born a subject of the Sultan of Zanzibar. There are 6 seats to be contested, four in Zanzibar itself, 2 in the island of Pemba. 14 candidates have been nominated: 5 by the Nationalists, 4 by the Afro-Shirazi Union, and there are 5 independents. In addition to the selected there will be another 6 non-official members nominated to the Legislative Council and 13 official members. So the election, important as it is as a milestone, marks only the first mile on the road to a democratic constitution. And this step has been a long time coming. The Nationalist party claims to have the support of both Arab and Shirazi voters (Shirazis are those born in Zanzibar). It actually began as a Shirazi body, but many of the Arabs joined it, and its present leader, Sheikh Ali Mubsin, is an Arab. It now welcomes members of all races, if born in Zanzibar. Sheikh Ali has defined his policy as "We want the British to go but we have no quarrel with the Commonwealth."

He has denied any political link with Egypt, though he recognises "cultural ties", and a portrait of President Nasser hangs in his room. The Afro-Shirazi Union has only recently come to the fore. A year ago the Nationalists looked like having things all their own way. But after a visit from Nyerere, the leader of the Tanganyika African National Union, the Shirazis became more conscious of their African blood and of the long tradition of Arab domination. According to their spokesman, Mr. Abeid Karume, they are more favourable to the British connection, at any rate for the time being, than the Nationalists. They see it in their way of emancipation from Arab overlordship. By what seems a strange error of judgment, the two party leaders are standing for the same

seat; so only one of them can appear in the Legislative Council unless the loser accepts a nominated member's place. He would probably forfeit his standing as a party leader if he did. This is a pity. For both appear to be men of spirit and intelligence and likely to be better for a period in the Legislature.

London

Christian Action has announced that more than £20,000 has now been collected for the Christian Action Defence and Aid Fund. It is hoped that the fund, which is to help the 156 accused in the South African treason trial, with their legal and family expenses, will eventually amount to £50,000. It is estimated that the total expenses of the accused will be about £150,000. The list of the appeal's sponsors now includes the Bishop of Chichester, Sir Maurice Bowra, Warden of Wadham College, Oxford; Sir Henry Willinck, Master of Magdalene College, Cambridge; and Mr. James Griffiths, Deputy Leader of the Parliamentary Labour Party.

Mr. Tom Mboya, the leader of the delegation representing the African elected members of the Kenya Legislature, said in London recently that the number of African representatives must be increased from 8 to 23. That was not something that could be negotiated along with other matters in a general review of the colony's political problems. He and his seven colleagues insist that this concession should be made at the outset, with no strings attached. Then, and only then, could further negotiations begin. Mr. Mboya has come to this country at the head of an African delegation to put the case for constitutional reform before the Colonial Secretary, Mr. Lennox Boyd. Speaking at a Press Conference arranged by the African Bureau he said that the eight African seats were disproportionately allocated so that in Nyanza province there were three members to represent a million Africans, while in the Central Province there was only one to represent two million. He thought it even more wrong that 50,000 European should have half that number. He agreed that increasing the present number of African members from eight to 23 would give them a majority in

the Legislature, but he said he could not see how this could hamper or impede good government. He said his objective in Kenya was not to achieve a monoracial society or even a society dominated by Africans. He would choose the word "non-racial" to describe his own ideal. Mr. Mboya said that his group was opposed to the creation of a new British military base in Kenya. Pressed to explain why,

he said he preferred not to go into detail but that his objection was based on the "political implication of such a move." When a questioner suggested that he might draw a comparison with Cyprus Mr. Mboya said he had no comment to make. In his opinion the time had come for the British Government to give a firm declaration as to the ultimate form of society that is to be created in Kenya.

SUNFLOWERS ARE FINE—

but

SUNBEAM
FLOOR POLISH

for shine

Sunshine comes right into your home when you use Sunbeam. It's tinned sunshine—giving your floors, stoeps and furniture the most wonderful, dazzling shine quickly and economically. White, light, dark for floors and furniture. Red, black, green for stoeps

Shines...and shines...and shines

BOOKS FOR SALE

Indian Life and Labour in Natal	8	0
The Indian as a South African	4	3
Recipes from East and West	2	9
How to Guide Good Letters—B. Roberts	2	0
The Group Areas Act—Muriel Horrell	10	0
How to Grow Vegetables—W. H. Turnbull	2	8
S.A. Non-White Workers—Muriel Horrell	4	6
How to look after Cattle—W. H. Turnbull	3	0
Race and Culture—Michel Teiris	1	6
S.A. Journal of Economics—S. T. Van Der Horst	1	6

Obtainable from :

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

THE QUEENSLAND INSURANCE

COMPANY LIMITED.

(INCORPORATED IN 1886 IN NEW SOUTH WALES)

TRANSACTS ALL CLASSES OF INSURANCE

Fire - Marine - Accident

Consult:

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

SPECIAL INDIAN REPRESENTATIVE.

106 MANSFIELD ROAD, - - - DURBAN.

P. O. Box 476. - -

TELEPHONES 47453 & 47888.

BOOKS FOR SALE

Ramnama—M. K. Gandhi	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	6	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6
Gandhi And Marx —By K. G. Mashruwala	2	2
Satyagraha In S.A. —By M. K. Gandhi	15	0
Which Way Lies Hope —By R. B. Gregg	2	6

Obtainable From :

Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

Bapoo's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Kalelkar	2	6
GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6

Obtainable from :

"INDIAN OPINION,"
P. Bag, Durban, Natal.

MAHATMA GANDHI—THE LAST PHASE

Vol. I

(Introduction by Dr. Rajendra Prasad)

The book deals with the last phase of Mahatma Gandhi's most tumultuous career. It very beautifully narrates and interprets his most eventful life-story from the year 1944 up to the completion of his Bihar Mission. The author, the authoritative chronicler and interpreter of Gandhiji's life and philosophy depicts with great delicacy, minuteness and accuracy how Gandhiji's ideals of Love and truth, Fearlessness and Fellow-feeling, were put to their severest tests and how, he waded through amidst the forces of darkness and despair all around and brought life and cheer to the Nation and perceived higher and higher truths himself.

With 44 pages of photographs. Price 32/-

Obtainable from :

'Indian Opinion', P. Bag, Durban, Natal.

New Books

Political Status of Non-Europeans in Southern Africa —Muriel Horrell	1	6
The Durban Riots and After —Maurice Webb & Kenneth Kerkwood	1	0
Hints to Authors and Journalists—U. B. Ley	2	6
The Early History of Indians in Natal —Right Rev. O. J. Ferguson-Davie	1	6
The Western Areas Mass Removal Prejudice in Western Perspective —Prof. G. W. Allport	2	6
Colour and Christian Community—E. Ross	2	6
Behind the Racial Tensions in S.A.—O. Whyte	2	6
The Cost of Living for Africans—O. Gibson	3	6
Life in the Ciskei—Hobart Houghton	4	0
Racial Laws versus Economic and Soul Forces —E. Hellmann	2	5
The Tomlinson Report—D. H. Houghton	4	6
How to Run a Society —H. J. E. Dumbrell and K. E. L. Hooper	2	0
White Civilisation—E. E. Harris	3	0
Race or Civilisation—A. Keppel Jones	3	0
Christian Principles and Race Problems—J. H. Hofmeyr	2	6
Education and Race Relations in S.A.—Davi	2	6
In Defence of a Shared Society—E. Hellmann	2	6
We Come of Age—Senator Dr. E. H. Brookes	2	6
In Quest of S.A.—Maurice Webb	1	0

Obtainable From:

**INDIAN OPINION,
P. Bag, Durban.**

Books For Sale

My Dear Child—Gandhiji	2	3
My Religion—Gandhiji	4	3
Gathered At Babu's Feet	1	6
Truth Is God	4	0
Story Of The Bible—S. K. George	8	6
Hindu Dharma	8	6
A Compass for Civilization—Gregg	6	3
Key to Health—Gandhi	1	6
At the Feet of Babu—Chandwala	8	6
A Preparation For Science—R. B. Gregg	2	6
Babu My Mother—Monubehn	1	6
Nature Cure	1	9
Story Of My Life	2	6
Unto The Last	1	0
Communal Unity—Gandhiji	25	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Gleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol. I)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0
A Nation Builder At Work—By Pyarelal	11	0
My Experiment With Truth—Gandhiji	15	0

Obtainable From:

**"Indian Opinion"
P. Bag, Durban, Natal.**

BOOKS FOR SALE

COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6	TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6	WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyam	2	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings on Utterances)—M. K. Gandhi	10	0	GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0	INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	7	6
DELHI DIARY—Gandhiji	10	0	SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krisnadas	12	6
MY GANDHI—Dr. John Haynes Holmes	12	6	A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev. Desai	2	8
A SURVEY OF RAOE RELATIONS (1934-54)	5	0	GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	3	6	NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
GITA MEDITATIONS —T. L. Vaswani	8	6	NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II.—M. K. Gandhi	14	0
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswani	7	6	FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0			
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0			
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0			

Obtainable from:

**"Indian Opinion,"
P. Bag, Durban, Natal.**

ઈન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે અને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

પુસ્તક ૫૫ મુ—અંક ૩૦

તા. ૨ ઓગસ્ટ, ૧૯૫૭.

છુટક નકલ પે. ૪

મુંબઈના વડા પ્રધાને બીન-ગોરાની ચળવળને આપેલી અંજલી

મુંબઈના વડા પ્રધાન પાસે અમે એક સંદેશની માંગણી કરી હતી. અમારી માંગણીના જવાબમાં તેઓએ નિચલો સંદેશો અમને મોકલ્યો છે જે અમે હતા આભાર સાથે અમે આપીએ છીએ. મુંબઈના વડા પ્રધાન શ્રી યજ્ઞવંતરાવ, બળવંતરાવ ચૌવાણુ, મદારાષ્ટ્રીય છે, તેમની ઉંમર ૪૩ વરસની છે. હોદ્દા આઝાદીની લડતમાં તેમને ઘણા મોટા ફાળો આપ્યા છે. ૧૬ વરસની ઉંમરે એમને ૧૮ માસ કારાવાસ સેવ્યો હતો. લડતમાંથી નિવૃત્ત થયાં બાદ એમને ફરી અભ્યાસ કરી બી. એ. એલ. એલ. બી. ની ડીગ્રી છેલ્લે ૧૯૪૪ માં મેળવી હતી. બે વરસ સુધી તેઓ ભુમ્બાઈમાં રહી ચળવળને દોરતા હતાં. બ્રીટીશ સરકારે તેમને પકડાવી આપે તેને એક દબ્બર રૂપીયાનું ધનાર્થ જાહેર ક્યું હતું—તંત્રી.

આ સત્તાબદ્ધીની શરૂઆતના વરસે માં જ્યારે ગાંધીજીએ માનવહક્ક માટે સાહય આફ્રિકામાં લડત ઉપાડાઈ હતી, અને સંરખાનેના સવાલોના પ્રશ્ન માટે સુધરેલી દુનીયાની વિવેક બુદ્ધિને જગૃત કરાઈ હતી, ત્યારથી અમે આ ખંડના હોદ્દા અને આફ્રિકાનો આઝાદીની ધિલચાલો અને ચળવળોમાં ઘણો હોડા રસ ધરાવીએ છીએ. આ વરસ દરમિયાન દુનીયામાં ઘણા ફેરફારો થયા પાયા છે. દુનીયાના રાષ્ટ્રોએ માનવ ખરીતો ધડપા છે, તે જોએ અંધ કારમાંથી બહાર આવવા માંગે છે તેઓના પંચને અજવાળે છે.

આઝાદીની પ્રાપ્તિ અને માનવ હક્કોને મેળવવા માટે આપવી પડતી કીમત કદી બહું વધુ પડતી નથી હોતી.

પ્રથમ ગાંધીજીની સરદારી નીચે અને સાર પછી તેમના પુત્રની, સાહય આફ્રિકાના લોકોએ પોતાની લડત સાથે માર્ગે આજ શુધી દોરી હતી. આજ સુધી ગાંધીજીએ જે મસાલ શળખાવી હતી તેને વખર આંખપ લખાડે તેજસ્વી તે લોકો તરફથી રખાઈ છે કે જેઓએ ગાંધીજીના આદર્શોને અપનાવ્યા હતાં. આથી તેઓની છલ યશો જ, અમને તે વીશે જરાપણ શંકા નથી—છલ એક યા બીજા સમુહની નહીં, પણ સત્ય અને ન્યાયની કે જેને આઝાદ પ્રીય માનવી પ્રેમથી સત્કારે છે. અને જેને માટે બધી જ જગાએ લડત લડાઈ છે અને જાનની કુરબાની એ આપવામાં આવી છે.

હું તમારી આ ઉત્તમ લડતમાં સંકળતાં ધન્યું છું.
—ય. બ. ચૌવાણુ.

ચર્ચોના વિરોધને ખ્રિસ્તી જગતનો સાથ

વિશ્વ ભરતી ઐંગ્લીકન ચર્ચોના લાખો ખ્રિસ્તીઓના ધાર્મિક નેતા અણુતા અધીકારીઓ તરફથી દક્ષિણ આફ્રિકામાં આફ્રિકન લોકોને યુરોપીયન વિસ્તારની ચર્ચોમાં પ્રાર્થના કરતા અટકાવનારો નેટીવ લોકો અને ડેન્ડમેન્ટ એક્ટની સામે યવા માટે દિલસોજના સંદેશોએ એ હા મસ ટા ઉત્તના બીશપ અને દક્ષિણ આફ્રિકાની ચર્ચોના એક્ટીવ મેટ્રોપોલીટન રેવરન્ડ આર્ચબિશપ કુલેનને મળ્યાનું તેમણે ૨૪મી જુલાઈ એ જાહેર ક્યું છે. સહાનુભૂતીના આ સંદેશોએ બ્રીટન યુનાઈટેડ સ્ટેટ અને બીજા અનેક દેશોમાંથી આવેલા છે જે એક પૈકાને સંદેશો કેન્દરબરીના આર્ચબીશપ રેવરન્ડ ડો. જોહ્ન બીશપ ને પશુ છે.

ધાનાના વડા પ્રધાનની લો સાથે વાટાઘાટો

(પહેલી કોલમથી ચાલુ)
બીજા વચ્ચે રાજકીય સંબંધ બાંધવા આગ્રહ રહીશું."

ડો. નુમાએ વધુમાં જણાવ્યું કે, જે પરીપદ અક્ટોબરમાં બરવાનું મે જાહેર ક્યું હતું તે આવતા વરસ ની શરૂઆતમાં બરાશે. કારણ કે તેની પૂર્વ તૈયારીઓ વધુ સમય લેશે એમ જણાય છે."

પંડીત નહેરૂની સુચના અનુસાર ફેટલીક નવી રાજ્યનીતીઓ તેઓ ધાના માં દાખલ કરશે એમ જાહેર થયું છે. ધાનાના હાય કમીશનર અહીં આવશે એમ થોડા વખત પહેલા જાહેર થયું હતું પણ હવે બી. લો જણાવે છે કે, "હાલમાં હજુ વખત નથી પાક્યો પણ બહિષ્કાર અમે રાજદારી સંબંધ બંને દેશો વચ્ચે બાંધશું.

સારી બીને આંગણે નિંદાનો નાશ થય જાય છે.
—સ્વેચ્છ.

દક્ષિણ આફ્રીકાનું પ્રતિનિધી મંડળ હોદ્ જશે

હિંદમાં બરાનારી કોમનવેલ્થ પાર્લામેન્ટરી પરિપદ ન્યુ દીલ્હીમાં બરાવવાની છે એમાં ભાગ લેવા દક્ષિણ આફ્રીકાના પાંચ પ્રતિનિધીઓ ઉડીને હોદ્ જશે. સરકાર તરફના પ્રતિનિધીઓમાં ધારાસભાના સ્પીકર મી. જે. એચ. ડોન્ડાડી, મી. ડી. જે. સ્કુલરજ એમ. પી. અને સેનેટર પી. એસ. હાવવડ અને બીજા પ્રતિનિધીઓમાં ડો. હેન્ડ્રી, જુલકનેન, મી. ડવ્વસ મીચલ અને મીસીસ મારગ્રેટ બેલીંગર જેઓ પાર્લામેન્ટના લીબરલ પક્ષના નેટીવોના પ્રતિનિધી છે તેઓ હશે.

મી. જે. ડવ્વસ. હીમરડી એમ. પી. પણ એમાં હાજરી આપશે તેઓ કોમનવેલ્થ પાર્લામેન્ટરી એશોશીએશન ની જનરલ કાઉન્સીલના ચેરમેન છે તેથી તે હોદ્દાને હાવે તેઓ એમાં હાજરી આપશે.

ધારાસભાના કાલક મી. જે. એમ. હુગો પણ પ્રતિનિધી તરીકે નહી જાય કારણ તેઓ કોમનવેલ્થ પાર્લામેન્ટરી એસોશીએશનની સાહય આફ્રિકાની શાખાના મંત્રી છે તેથી તે હોદ્દાની રૂએ તેઓ હાજર રહેશે. ડીસેમ્બર પહેલા આ લોકો ફરી પાછા આવી જશે.

ધાનાના વડા પ્રધાનની લો સાથે વાટાઘાટો

કોમનવેલ્થ પરીપદમાંથી પાછા ફર્યા બાદ ધાનાના વડા પ્રધાને જણાવ્યું કે, મારે અને મી. લોને "માથુ સાથે માથુસની—અને હૃદય સાથે હૃદયની વાતો થઈ હતી, અંતમાં અમે બંને એક જ કોમનવેલ્થના સભ્યો બનીએ."

પ્રશ્નોને જવાબ આપતાં તેઓએ કહ્યું કે, "લો જે પોતાનો એન્ટ ધાના મોકલશે તો અમે પણ એક (અનુસંધાન માટે જુઓ કોલમ ૪.)

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૨ ઓગસ્ટ, ૧૯૫૭.

ફ્રેડરેશનમાં મતાધિકાર

ફ્રેડરેશનમાં અને દક્ષિણ રેડેશીયામાં એવા બનાવો બની રહ્યા છે, જેના પરથી એમ લાગે છે કે એક દિવસ એ બનાવોની અસર યુનીયનના કાળા ગોરા વચ્ચેના સંબંધ ઉપર પણ પડશે.

ફ્રેડરેશનના વડા પ્રધાન સર રોય વેલેન્ટરી, એમ સુચવે છે કે ભણતરની મર્યાદા પર મતાધિકાર અપાવવા ભેદભેદ છે. એમનું કહેવું એમ છે કે જે વિભાગો હોવા ભેદભેદ. એક વિભાગ માં ઉચ્ચ શિક્ષણ પામેલા મતાધિકારીઓ હોય અને ફ્રેડરેશનમાં પાલીમેન્ટરી મતાધિકાર ત્રણ ચતુર્થાંશ એમને હસ્ત રહે અને તેથી સ્વાભાવીક રીતે આ વિભાગમાં મોટો ભાગ ગોરાઓનોજ રહે.

બીજા વિભાગમાં એક ભાગજ હશે. અને તેમાં એકી કેળવણી લીધેલા એટલે કે આફ્રિકનો જ વધારે હશે. આમ કરવાથી લોકોને એમ થશે કે એકામાં એકું રાજ્યમાં આફ્રિકનોને મતાધિકાર તો છે. આમાં પણ ગોરા વચ્ચેની ભાવના અમને દેખાય છે. ગોરા મતાધિકારીઓનો અવાજ વધારે હશે. સર રોય ની આ યોજનામાં સાચી શુભેચ્છા અમને નથી દેખાતી. એમની આ યોજનાથી ગોરાઓ એક થઈ જશે. અને આફ્રિકનોને આગળ વધવામાં આડખીલી રૂપ બનશે.

દક્ષિણ રેડેશીયામાં ત્યાંના વડા પ્રધાન મી. ગાર્ડીલ્ક ટોડ એમના લોકોને, આફ્રિકનોને છૂટા ભાગનો મતાધિકાર રાજ્ય માં આપવા માટે કહી રહ્યા છે. એમની આ સુચના ઉપર થી પણ ચોખ્ખું દેખાઈ આવે છે કે તેઓનું આ પગલું આફ્રિકનો ના વિશ્વાસ મેળવવા માટે નહીં

પણ ગોરાઓનું રાજનૈતિક વચ્ચે વધુ બળવાન કરવા માટેજ લરાયું હોય.

આ બે વડા પ્રધાનો સામે જે સવાલો ઉભા છે તે આજે આપણી સામે પણ છે. આવતાં નવેમ્બરમાં બેઠાનીસભગાં ખાતે એક કોન્ફરન્સ લરાવવાની છે, જેમાં વધુમાં વધુ મહત્વનો સવાલ એ છે કે ઇલાયદાપણા સામે લડવા માટે એક મોર્ચો ઉભા કરવામાં આવે જેથી, આ દેશ બધા સવાલોને રંગભેદની નજરે ન જોય.

કોમનવેલ્થ પરીપદ દિલ્હીમાં

ડીસેમ્બરની ૨૭ તારીખે ન્યુ દિલ્હીમાં કોમનવેલ્થ પાલીમેન્ટરી પરીપદ એક અઠવાડિયા માટે પહેલી જ વાર એશીયામાં મળશે. પ્રમુખ રાજેન્દ્રપ્રસાદ આ પરિપદનું ઉદ્ઘાટન કરશે. હાઈ, પાકિસ્તાન અને સીલોન સંયુક્ત રીતે યજમાન બનશે. આમાં ૧૦૦ ઉપરાંત સભ્યો ૪૯ શાખાઓના હાજર રહેશે.

ગોરાઓમાં ઘણા એવો વિચાર ધરાવે છે કે આજના સમયમાં બીન-ગોરાઓને મતાધિકાર આપવાનો સવાલ ઘણો ગંભીર છે. તેમ છતાં બંને પક્ષોમાં એવા પણ છે જેઓ માને છે કે આજે બધાને મતાધિકાર આપવા માં આપણું હિત નથી, કારણકે રંગભેદની નીતીએ બધી કેમો વચ્ચે કડવાશ ઉત્પન્ન કરી છે.

આજે અફે રાજદારી કાર્ય એ ગણાય કે નાની બાબતોને બાજુ ઉપર સુકી એક ધ્યેય માટે લડવાને બધાને ભેગા કરવામાં આવે. આજે એમ કહેવું ઘણું મુશ્કેલ છે કે, બધાને મતાધિકાર આપવો ભેદભેદ, પણ લોકોએ એ સમજવાની જરૂર છે કે, જેમ હાઈકોર્ટમાં અને પાકિસ્તાનમાં

સ્વતંત્રતા પછી બન્યું એમ આ પરીસ્થિતિમાં આપણે બધા એ એમ વિચારવાનું શીખવું; આફ્રિકન બહુમતીને એકદમ મત આપવાનો અધિકાર મળવાથી તેઓ સ્વતંત્રતાનો દુર ઉપયોગ કરી કદાચ હાઈકોર્ટ વિરુદ્ધના પક્ષને રાજ્ય સત્તા પર લાવશે અને એને લીધી હુલડો થવાનો પણ સંભવ છે.

આ પરીસ્થિતિમાં આપણે બધા એ એમ વિચારવાનું શીખવું; ભેદભેદ કે, બધાના હિતમાં આપણું હિત છે. બધાને માટે મતાધિકાર માંગવાથી એમ પંજુ થવાનો સંભવ છે કે રાજ્ય એવા લોકોના હાથમાં આવ્યું જશે જેમનું ધ્યેય એ છે કે આફ્રિકા આફ્રિકનોનુંજ છે.

યુરોપના યાત્રીઓને ગાંધીજીની સુચના

જ્યાં ધનરમામદાસ ખીરલા લંડન પ્રવાસે જવાના હતાં ત્યારે તેમને એક પત્ર લખી યુરોપમાં કેવી રીતે રહેવું એની સુચના ગાંધીજી એ આપી હતી.

- ૧. અપરિચીત ખોરાક ન લેવો.
- ૨. એ લોકો છ માત્ર વાર ખાય છે. આપણે ત્રણ વારથી વધારે ન ખાવું વચ્ચે વચ્ચે ચોક્કસ બજારે ખાવાની ધુરી ટેવ ન રાખવી.
- ૩. એ લોકો તો રાત્રે એક વાગ્યા સુધી પણ ખાય છે. આપણે રાત્રે આઠ વાગ્યા પછી ન ખાવું. કોઈને ત્યાં અથવા કોઈ જગ્યાએ જઈએ, ત્યારે આપણે આ વગેરે બેવીજ ભેદભેદ એમ માનવામાં આવે છે. પણ એવું કશું નથી.
- ૪. ફરોજ આજમાં એકું છ માઇલ ચાલવાનો અભ્યાસ રાખવાનું જરૂરી છે. સવારે તેમજ સાંજે બંને વખતે ફરવું ભેદભેદ.
- ૫. હાલ કરતાં વધારે કપડાં પહેરવાની જરૂર ન માનવી. ચીરીને ઠંડી ન લાગે એટલું જ ભેદભેદ. ફરવાથી ઠંડી જતી રહે છે.
- ૬. ઇશ્લીય કપડાં પહેરવાની કશી જરૂર નથી.
- ૭. યુરોપના તરીખ લોકોને પરિચય કરવાની કોશિશ કરવી. એ પરિચય કરવા માટે ઘણું કામ પગે ચાલીને કરવાનું જરૂરી છે. રખત હોય તો પગે ચાલીને જવું એજ સાઈ છે.
- ૮. યુરોપ ગયા એટલે, કંઈને કંઈ કરવુંજ ભેદભેદ, એમ કહી પણ ન માનવું. સ્વચ્છ પ્રખતથી અને નિષ્કીર્તતાથી જે યજ સહે તે કરવું.
- ૯. મારા ખ્યાલ પ્રમાણે તો તમારા જવાનું એક પરિણામ અવશ્ય આવી શકે. ચીરી વજળ જેવું બનાવાય, એ યજ શકે.
- ૧૦. ઇશ્વર તમને માનસીક અભિચારથી ઉગારી લે. પણ એકા હાઈકોર્ટ એ હોખમથી બચી શકે છે. ત્યાંની રહેણી કરણી એ લોકોને માટે સ્વાભાવિક હશે, પણ આપણે માટે તે મહાપાત સમાન બની જાય છે.
- ૧૧. ગીતા અને રામાયણનો અભ્યાસ હોય તો તે, ફરમિજન હોડવો. જે ન હોય તો હવે યજ કરવો.

તમે આટલી ત્રીજીવટભરી સુચનાની તો આશા નહીં રાખી હોય. મેં તે એટલા માટે આપી છે કે, તમારા બધા ભાઈઓની સંજ્ઞાનતા પર મારો વિશ્વાસ છે. તમારા જેવા જે જીવ બનિકોમાં બનવી સાથે નમ્રતા અને સંજ્ઞાનતા છે, તે નમ્રતા અને સંજ્ઞાનતામાં ઘણી વધી યાય. એમ હું ઇચ્છું છું અને એ વસ્તુનો દેશ કાર્યમાં ઉપયોગ કરવા આ હું છું. “શરૂ પ્રતિ શાક્યમ” (ખરાબ સાથે ખરાબ)ના સિદ્ધાંતમાં હું માનતો નથી. એથી કરીને જે જગ્યાએ શુદ્ધતા, સત્ય, અહાંસા વિગેરેનું થોડું પણ દર્શન મને યાય છે ત્યાંથી, કંચુસ માણસ બનતો સંત્રહ કરે છે તેજ રીતે, એવા શુભોનો સંત્રહ કરવાની પ્રવૃત્તિ કરીને આનંદ પામું છું.”

—“મહાત્માજીની જાણમાં” નામના પુસ્તકમાંથી.

સૌથી ઉત્તમ શિખામણ જે મને મળી છે

શ્રીમતી વિજ્યાલક્ષ્મી પંડીત

મારાં સારી શિખામણ મને કુનીયાના એક મહાન આત્મા કે જેને કુનીયા મહાત્મા ગાંધી તરીકે ઓળખે છે તેમના તરફથી એક હિષ્ટુ અંધ્યાએ આપ્યું હતું. ૧૧ વરસ પર મળી હતી. માનવતા માટેની અહીં જ્યારે કુભાય ત્યારે ધણી ખરાને કુખના સમયમાંથી પસાર થવું પડે છે. હું એવા સમયમાં હતી. મારા પતિનું તુરતમાં જ અવસાન થયું હતું. એમને યોવાથી મને યએલા કુખમાં દીંદના કાયદા અનુસાર મારી વ્યક્તીગત હૈયાતીનું કશું જ મુલ્ય નહોતું તેથી વધારો થયો હતો. આઝાદીની લડતમાં બીજી સ્ત્રીઓ સાથે મળી પુરૂષ સમોન્નવી યદ તે પશુ ભાગ ભળ્યો હતો, અને તેઓની પડખે ઉભી રહી તકલીફ પશુ ઉઠાવી હતી, ન્યાં સુધી જેવટને અંતીમ વિનય ન મળ્યો—છતાં કાયદાની દ્રષ્ટીએ હું પુરૂષના સમપણથી જ ઓળખાતી. એક પુત્ર વિદોષી નિધના તરીકે, હું કે મારી ત્રણ પુત્રીઓ કુટુંબની ગીલકતની હકકદાર ન ગણાઈ. આ અપમાન ભરી સ્થિતીથી હું ઘણી યુસ્સે યદ અને મારા કુટુંબીઓ કે જેઓ આવા જીનવાણી કાયદાને સહમત હતા તેઓ તરફ મારા મનમાં ઘણો કડવાસ ઉત્પન્ન થયો.

આવા મારા મનના એ સમયમાં મારે અમેરીકામાં ભરાનારી શાંતીવાદીઓની પરીપદમાં ભાગ લેવા જવાનું થયું. હું વિદાય પ્રણામ કરવા ગાંધીજીને મળવા ગઈ. અમારી વાત ચીતોને અંતે મહાત્માજીએ મને પ્રુષ્ટું “તે તારા કુટુંબીઓ સાથે સમાધાન કયું?”

મને આશ્ચર્ય થયું ધાયું હતું કે તેઓ મારી તરફથી કરશે, “મેં કોઈ સાથે તકરાર નથી કરી,” જે જવાબ આપ્યો અને ઉમેર્યું, “પશુ જેઓ આવા પુરાણા કાયદાઓનો આસરો લઈ માફ જીવન મુશીબત મયું અને કુઃખી કરે તેઓ સાથે મારે કશો સંબંધ નથી.”

ગાંધીજીએ થોડીક વાર પારીમાંથી બહાર નહર નાખી. અને પછી મારી તરફ નહર ફેરવી હાસ્ત સાથે કહ્યું, “તું જઈ તેમની વિદાય લે નમ્રતા અને વિવેક માટે આ જરૂરી છે. હાંદમાં હજી આને વળગી રહેવા ની આપણને જરૂર છે.”

“ના” મેં કહ્યું “તમને રાજી રાખવાને પશુ હું જોઈએ મને આપાત પહોચાડવો છે તેઓને મળવા નહી જઈ શકું.”

“તને કોઈજ આપાત નહી પહોચાડી શકે તારા પોતાના શીવાય.” તેઓએ હસતા હસતા જ કહ્યું “હું જોવું છું કે તારા હૃદયમાં ઘણી કડવાસ છે, અને તે તુકશાન કરતાં બનશે ન્યાં સુધી તું એને ક્ષમાવી નહી દે.”

હું સુપ રહી અને તેઓ આમળ વખા, “તું નવા દેશમાં જાય છે કારણ તું કુઃખી છે અને તેમાંથી છટકવા ઇચ્છે છે. પશુ તું તારાથી છટકી શકીશ? ન્યાં સુધી તારા દીલ માં કડવાસ હશે ત્યાં સુધી તું સુખી કેવી રીતે થઈશ? ફરી વિચાર કરજે અને થોડી નમ્ર બનજે. તે તારા પ્રિયજનને શુભાચ્છો છે અને એ તે કુઃખ પુરવું છે. તારા હૃદયને શુદ્ધ કરવાની જરૂર છે જેથી તું તને પોતાને વધુ સખ કરી વધુ કુઃખ લાદે.

એમના શબ્દોએ મારાં પુષ્ટો ન મુક્યો અને ન મને શાંતી આપી. મારા મન સાથેના થોડા દિવસના

શ્રીમતી વિજ્યાલક્ષ્મી પંડીત હાલમાં યુનાઈટેડ કોંગ્રેસના ૧૯૫૪થી હાય કમીશનર છે. અને જવાહરલાલજીના તેઓ બેન છે. તેઓ હાંદી પ્રતિનિધિ મંડળ જે યુનોમાં ૧૯૪૬-૪૭માં અને ૪૮માં ગયું હતું એના નેતા હતાં અને યુનોના પ્રમુખ ૧૯૫૩-૫૪માં હતાં. ૧૯૪૭થી ૪૯ સુધી મોસ્કોના હાય કમીશનર હતા અને ૧૯૪૯થી ૫૧ સુધી વોર્શીંગ્ટનમાં હાય કમીશનર હતા.

યુદ્ધ પછી મેં મારા પતીના ભાષને ફોન કર્યો અને હું તેમને તથા કુટુંબીઓને જતા પહેલા મળવા ઇચ્છું છું એમ જણાવ્યું. હું તેઓ સાથે પાંચ મીનીટન રોકાઈ હતી પશુ પાછા ફરતા પહેલા

મંડળની હું નેતા ચુંટાઈ. બનને બાજુ થી યુનોમાં ઘણું નિર્દય રીતે બોલાયું હતું. મારા વિરોધીઓ તરફથી હાંદ અને મારા પર અપમાન જનક હુમલા થયા ત્યારે મને અપમાન લાગ્યું. અને પરીણામે હું પશુ તેજ દયીયાર

શ્રીમતી વિજ્યાલક્ષ્મી પંડીત

મેં જોયું કે, મારી મુલાકાતથી બધાને થોડી નિશ્ચીંતા થઈ. મેં મારા ઇરાદાઓ તેઓને જણાવ્યા અને મારા જીવનનો નવો માર્ગ સ્પષ્ટ કરતાં પહેલા તેમની ઇચ્છા અને વિદાય માગ્યા. મારા પર એની અદ્ભુત અસર થઈ. મને અનુભવ થયો કે મારા પરથી એક મોટો બોજ ઉપાડાઈ ગયો છે અને હું હળવી કુલ થઈ છું. આ નાની એજાએ મારા જીવનમાં મહાન ફેરફાર કર્યો. દોઢ એક વરસ પછી સાઉથ આફ્રિકાના સવાલોના ઉદ્દેશ માટે યુનો જતાં પ્રતીનીધી

થી તેમની પાછળ લાગી. શબ્દોની મારા મરી પછી મને ગાંધીજી યાદ આપ્યા. શું એમને આ પસંદ પડશે? એમને માટે તે બધે કરતાં ધ્યેયની પ્રાપ્તી કરવાની રીત વધારે મહત્વની રહેતી. અમારા સ્વામાનને જોખમમાં નાંખી અને અધમ્મનીય રીતે અમારા ઠરાવને અમે પાસ કરાવી દેત તો શું થાત? એ રાતે સુતા પહેલા મેં વિચાર કર્યો કે બની શકે ત્યાં સુધી મારા શબ્દો હું હમેશા તેલીને બોલીશ જેથી યુનોમાં એ શબ્દોને ગેર કાયદો

ન ઉઠાવવામાં આવે. ત્યાર પછી આ સવાલની ચર્ચા ઉપર મેં ઘણીજ સહન શીલતાથી કામ લીધું. વ્યક્તીગત અપમાન કરવામાં આપ્યા છતાં એનો જવાબ મેં ન આપ્યો અને પછીજ ચર્ચા ખરે રસ્તે આમળ વધી શકી.

એવે દિવસે કમીટીના આરડામાંથી જતાં પહેલા હું વિરોધ પક્ષના નેતા પાસે ગઈ અને એમને કહ્યું કે “અચો સમયે જો મારા વચનોથી તમને કુઃખ લાગ્યું હોય તો હું એની મારી માંગવા આવી છું.” એમને મારી સાથે હાય મીલાવી જણાવ્યું કે એમને આ બાબતમાં કોઈ પશુ જાતનું કુઃખ ન હોતુ લાગ્યું. આવી રીતે એની સાથે અને મારા પોતાના મન સાથે સંતેષી સમાધાન કરી ગાંધીજીની સલાહને અમલમાં મુકી મેં મારા મન ઉપર વિનય મેળવ્યો.

એમના શબ્દો મને જીવનની નાની બાબતોમાં પશુ ઘણી શાંતા અને મદદ થાય અને છે. બાજુ સ્ત્રીઓની જેમ મને પશુ કોઈ જન્મવા આવનાર હોય, ત્યારે તેમને માટે સુચેગ્ય બોજન તદ્દપાર કરવાની ચીંતા રહે છે. એક વખતે એવું થયું કે મારે ત્યાં, ક્ષીટનના વડા પ્રધાન તથા એમની પત્ની અને યુનાઈટેડ કોંગ્રેસના આપણા હાંદી એલબી જન્મવા આવનાર હતા. મારે માટે આ બોજન સમારંભ ઇચ્છોજ મહત્વનો હતો. મેં એકેએક સ્ત્રી નાની અથવા મોટીનો વિચાર કર્યો હતો. મહેમાન આપ્યા અને એમને શરણત પીવા માટે આશ્ચું ત્યાર પછી મેં બટલરને ઇશારો કર્યો કે બોજન પીરસવામાં આવે. થોડીવાર વાટ જોઈ પશુ કાંઈ ન આપ્યું એટલે મેં મારા મહેમાનોની રજા લીધી અને રસોડામાં ગઈ. ત્યાંની રિચતી જોઈનેજ હું સ્તબ્ધ થઈ ગઈ. એક ખુણામાં કામવાળી બીકથી અડધી થઈ ને ઉભી હતી. ટેબલ સામે રસોડોનો મોટો હતો અને એના હાથમાં એક મોટો ચમચો હતો, અને એ એને હવામાં ફેંસરા અવાજમાં ગાઈ રહી હતો, એની આંખો નશાથી ભારે થઈ રહી હતી અને બધી રાંધવાની સામગ્રી

ભાં ત્યાં પડી હતી. મારા તો પગલ ઢીલા થઇ ગયાં પણ મેં મારા અવાજ ને કાણમાં રાખીને પુછ્યું "જમવાનું કેમ તપાસ નથી? એના જવાબમાં નશા ભર્યા અવાજે રસોઇયાએ બેર શોરથી કહ્યું "પણ બધુંજ તપાસ છે તમે બધા બેસી જવ બેસી, જવ."

મારું તો મગજ ગયું. એજ વખતે એને મારા ઘરમાંથી ચાલ્યા જવાનું કહેવાનું મન થયું પણ મને ફરીને એ મહાન આત્માની સલાહ યાદ આવી. એ હું મારી ઉપર કાણુ યોષ બેસીય તો મારું જ ખરાબ થશે એવો મને વિચાર આવ્યો અને મેં શાંતીથી કહ્યું. "આલો આપણે કાંઈક તો ટેવડ ઉપર આવવાનું મુકવુંજ પડશે? બધા મોઢાને મદદ કરવા મંડી ગયા. અને થોડાક સમયમાં ધારેલું ખાવાનું નહીં હતું ખવાય એવું ખાવાનું મારા મહેગાન સામે મુક્યું. મેં જ્યારે

એમને શું બન્યું હતું એ કહ્યું ત્યારે બધા અવાજક થઇ ગયા અને મને કહેવા લાગ્યા. એ તમારો રસોઇયો પીને આટલું સાંઈ ખાવાનું આપી શકે છે તો પીધા વગર તો કેટલું સાંઈ રાખવો હશે?"

મારા હાર્મમાં જરાક હજી સંભેલ્યું હતો છતાં શું બન્યું છે તે કહી દેવા થી મને શાંતી થઇ અને વિચાર્યું કે, એક જમણુવાર એ કાંઈ જીવન મરણુ તો સવાલ નથી.

બધી બીજે ને એની મહત્વતાથી જોવી અને હૃદયમાંથી કડવાઇ કાઢી નાખવી એજ સૌથી મહત્વનું છે. આપણા બધા માટે મહાત્મા ગાંધીની સલાહ મહત્વની છે. એમને કહ્યું હતું કે, "કોઈ પણ વ્યક્તિને પોતાના સીવાય બીજું કોઈ દાની નથી પહોંચાડી શકે."

અને જે કાંઈ આઠા કરાઇ હોય એનો અસ્વીકાર કરતાં પણ તેમ છતાં તેમને કોઈને પણ ગુકશાન નહોતા પહોંચાડતા. હજારોના કામ કરવાના અસહકારથી મોટા શહેરોનું જીવન અવ્યવસ્થીત થઇ ગયું. બધુંજ સ્થગીત થયું. આ રીતે ગાંધીજીએ છીટીય સત્તાને સંધી કરવાની ફરજ પાડી.

કોઈ પણ સલામતીએ તરફથી છીટીયરોને ઇજા અથવા જાન હાની કરાવાનું ગાંધીજીની જાણમાં આવતું સારે તેઓ ઘણા દુઃખી થતાં. એઓ છીટીયરોને જાળખતાં અને તેમને આહતા. તેમની વચ્ચે તેઓ રહ્યા હતાં અને ભણ્યા હતાં, તેથી તેઓ માનતાં કે તેઓ બીજાના નેવાંજ માનવો છે. સીપાઇઓ સલામતી એની ઉપર ગોળીબાર કરતાં કારણુ પ્રજા તેમની આગળે અવમણુતી. આ અન્યાયી કાયદાઓ અને આગામી હતી કે જેને પ્રજા અવમણુ એમ ગાંધીજી ધરુછતાં હતાં. તમને બાળકો ને આ સમજવું કદાચ મુશ્કેલ થશે પણ તમે જ્યારે મોટા થશો સારે તમે ગાંધીજીના પુસ્તકો અને એમનું જીવન અરીત્ર વાંચજો. સારે તમે સમજી શકશો કે દુનીયામાં સારામાં સાંઈ આવજ શિક્ષણ છે. બધા દુનીયાના મહાન ધર્મો આપણને કહે છે કે, જેવી રીતે ગાંધીજીએ જીવન જીવ્યું તેવીજ રીતે આપણે રહેવું જોઈએ, પણ માનવ અંધ છે અને મૂર્ખ છે તેથી તે બધાને અવગણુ છે. આપણે હમેશા સ્વાર્થી અને લોભી હોવાથી ધર્મથી કાયદાઓનો અમે તેમ અર્થ કરી પોતાને અંધ બેસતો કરીએ છીએ. ધર્મરની સત્યચ્છાને જાણવા માટે ગાંધીજી હમેશા હૃદય પૂર્વકનની પ્રાર્થના કરતાં. ધર્મર આવી પ્રાર્થનાને કરી અવગણુતા નથી. તેથીજ ગાંધીજીને આપણે મહાન માન-મા કારણુ તેઓ જેમ કરેતા તેમજ કરીને પછી આપણને શિખવતાં. આગાદી મેળવવા તેઓ આતુર હતાં પણ તેને માટે પણ તેઓ એકાદ માનવીને ઇજા નહોતા પહોંચાડવા ઇચ્છતાં.

ગાંધીજીની જીવન કથા

(કથનાર: ગરૂડ મરેય)
પ્રકરણુ ૧૨૧મું

અસહકારની ચળવળ

હિંદને સ્વતંત્રતા છીટીય સરકાર આપશે એવી ગાંધીજીને ઘણી આશા હતી, પણ તેઓ નિરાશ થયા. યુદ્ધ અક્ષાસ થયું સારે હિંદને તેની સેનાની કદર રૂપે કાંઈજ ન આપવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું. જલદે હુંક સુદત પછી ગાંધીજીએ જોયું કે, નવા કાળા કાયદાઓ ઘડવામાં આવ્યા. આથી સમસ્ત દેશમાં અસહકારની ચળવળ ઉભી કરી છીટીય સત્તાને નાણુ કરવાનું તેમને ઠેરવ્યું.

તેઓએ હિંદને થોડું પણ સ્થાન ન આપવાનું નક્કી કયું હતું. વર્ષો સુધી તેમને અહીસા, ગ્રેમ અને શાંતીના આદર્શોને સેવ્યા હતાં. આથી પ્રજાને અહીસક જાળવે કરવાની તેઓએ સુચના કરી. હમેશા તેઓએ અન્યાયી કાયદાઓને શાંતીથી અને અહીસક રીતે અવગણુ્યા છે.

જે દેશ તેઓને ભરવાનો હતો તેની સામે પ્રજાએ જાળવે કર્યો. હિંદની મોટા ભાગની વસ્તી અર્ધ જુખી રહેતી હતી. એમાં મીઠાને દેશ પણ બરવો પડતો. ગરીબ હિંદીઓને આ યુગ અન્યાય અને દુઃખદ દેશ લાખતો. મોટા ભાગના ગરીબોને બોરાક ખાત, જીવાર કે બાજરો અને તેની સાથે મરચુ અને મીઠુ હતાં. ગાંધીજી એ તેઓને પોતાનું મીઠુ ફરીયાના પાણીમાંથી બનાવી લઇને દેશના કાયદા નો અંગ કરવાનું કયું.

આગાદીને લગતા કેટલાક પુસ્તકો ના વેચાણુ પર પણ સરકારે પ્રતિબંધ મુક્યો હતો. પ્રજા આવા પુસ્તકો વાંચે તે તેને પસંદ નહોતું. ગાંધીજી એ આવા પુસ્તકોની લાખો નકલો જાપવી હતી. કેંગ્રેસના સ્વયંસેવકો તરફથી આ પુસ્તકો દેશ ભરમાં પ્રચાર કરવામાં આવ્યા અને ચાર આનાની કીમતે વેચવામાં આવ્યા. આ પુસ્તકોની કીમત જીજી હતી ફક્ત ચાર આના પણ કેટલાકે એ તેને માટે પાંચ કે દશ રૂપીયા આપી ગાંધીજીના કાર્યને મદદ કરી. એક માણુસે તો આ પુસ્તકના ૫૦ રૂપીયા આપ્યા હતાં આ રીતે ઘણા નાણુ બેમા કરાયા. થોડા વખત પછી સરકારે પુસ્તકના વેચાણુપરથી પ્રતિબંધ ઉઠાવી લીધો કારણુ તે નિરર્થક જણાયો.

ગાંધીજીની રીતે આજ સુધી એક પણ નેતાઓએ લડત લડી નહોતી. સરકાર અમે તેયું ફુર હીસક વર્તન કરે છતાં તેની સામે પ્રજાએ શાંત પ્રતીકાર કરવો એવો તેમને દુકકમ કર્યા હતા. પ્રજાએ અન્યાયી કાયદાને અમે તેને બોગે પણ તાખે ન થવાનું નક્કી કયું. તેમની ઉપર ગોળીબાર થાય અથવા લાકીઓ ઉમામાય તો પણ શાંત ઉભા રહેવું. તેઓ ભાગી નહોતા જતા પણ લાંજ સ્થીર થઈ પોતાનો પ્રતીકાર ચાલુ રાખતાં. તેઓ સરકારના દુકકમોનો અનાદર કરતાં

તેમજ છીટીયરોને પણ એક સુંદર, મોટા અને આગાદ હીંદ નેવો દેશ કેમ મુકવો ગમે?

[આ લેખ કોપીરાઇટ હોવાથી લેખકની મંજુરી વગર એનો ઉપયોગ ન કરવા બતામણુ છે.]

હજારો ભયમાં મુકાયા છે

આ શુક્રવારથી જોહાનીસમર્મના હજારો હિંદીઓને ગરબ એરીમાજ લાય પાડવામાં આવશે અને તેમને માટે જે જમા નક્કી કરવામાં આવી છે તે શહેરથી ૨૦ માઇલ દુર જુનાશીયામાં છે.

'રટાર' જે જોહાનીસમર્મનું વર્તમાન પત્ર છે એને લખ્યું છે કે "લોહો લનામાં નથી રહેતા ધરમાં રહે છે અને ત્યાં ઘર ન હોવાથી માણુસો ક્યાં રહે?"

એક જહેર સભા મયા શનીવારે જોહામાં બરવામાં આવી હતી પ્રમુખરચાનેથી ડો. દુખીએ જણાવ્યું હતું કે, "માનવો વચ્ચેના સારા સંબંધો માટે આફ્રિકામાં આપણે આંતરરાષ્ટ્રીય ક્ષેત્રમાં એક બીજાને જાળ ખવાની સમજવાની ઘણી જરૂરત છે જેથી વિશ્વ બંધુત્વ નિર્માણુ થાય."

ડ્રાંસવાલ ઇ. કેંગ્રેસ, કેંગ્રેસ એફ ડેમેકેટીક, સા. આ. લીખરલ પાર્ટી, બેકેક શેસ, અને બીજી સંસ્થાઓની આ સંયુક્ત સભા હતી. મી. એલન પેટન આસ નાટલિથી પોતાનો વિરોધ બતાવવા હાજર રહ્યા હતાં.

હિંદીઓના વેપારો

એક વરસ પછી એટલે કે આવતા એગસ્ટમાં હિંદીઓને વેપારના લતા ઓ પણ ખાલી કરવા પડશે જે લતા ઓ જહેર કરવામાં આવ્યા છે તેવા લનાઓમાંના ૭૫૦ વેપારીઓને આ કાયદો લાય પાડવામાં આવશે.

નવલ કથાઓ

બુદાન યજ એવાઈની સાધના ૨૦
(કોશોરલાલ મયજવાણાનું જીવન ઉ મળવાનું ઠેકાણુ આ ઓશીસ
Indian Opinion,
Private Bag,
Durban, - Natal.

નવીન ફીલ્મ સેટ આવી ગયા છે તરત મંગાવો			
સતી અનસુયા	૨	રેકૉર્ડ	૧૬ ૬
મીસીસ કોકો-કોલા	૪	"	૩૩ ૦
મરીન ડાઇવ	૪	"	૩૩ ૦
લાલ પરી	૩	"	૨૪ ૯
ચક્રધારી	૬	"	૪૯ ૬
હલા ગુલા	૫	"	૪૨ ૩
હતીમતાઇ કી બેટી	૫	"	૪૨ ૩
મુસાફીર ખાના	૪	"	૩૩ ૦
મુનીમઝી	૬	"	૪૯ ૬
મસનાની	૬	"	૪૨ ૩
બાય બાય રે બાય	૪	"	૩૩ ૦
કીસમત કા ખેલ	૪	"	૩૩ ૦
બગરૂતી	૩	"	૨૪ ૯
નાગીન	૬	"	૪૯ ૬

Packing charge & postage for Union 6--0 and Rhodesia 7--6.

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Street)

286 Grey Street,

Phone: 29488.

DURBAN.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત હેબરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાને અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.

કેપીટનસ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીકાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુલ્લાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

Phone 332651

P.O. Box 1549

Tel. Add ENBEEDEE

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

33 West Street, JOHANNESBURG.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેકમી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, હુલન જર્સી, હુલ, બાળકો માટેનો નવ નવનો સાલ, ઘર વપરાશ માટે તેમજ લગ્ન પ્રસંગોએ શણગાર માટે રીબન વગેરે માટે અમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા બલામણુ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

બોક્સ ૧૫૪૯.

હોંદની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઈન્ડિયા ઈન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રૂસ્તમજી બલભાઈ રૂસ્તમજી

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન - નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

અધી જાતના વિમાણો અમે ઉતરીએ છીએ.

પી. એ. બોક્સ ૧૬૧૦.

રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવનથ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન:

ઓફીસ : ૨૫૮૦૫

રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

વિવિધ વર્તમાન

કાશ્મીરનો સ્વાલ

આરટ્રેલીયાના લેખર વિરોધ પક્ષના નેતા અને પરદેશ ખાતાના માણ પ્રધાન ડો. હવેટા કે જેઓએ ડુક સુદત પર હાંદની સુલાહાત લીધી હતી તેઓએ જણાવ્યું છે કે, “પરદેશમાંથી યુદ્ધ સરન્મનો પુરા પાડવાના સવાલને લખને કાશ્મીરનો પ્રશ્ન વધુ જીલક બનતો જાય છે.”

વધુમાં તેમને કહ્યું, “કાશ્મીરનો પ્રશ્ન યંડા યુદ્ધ સાથે સંકળાતો જાય છે. રશીયા એક દેશને યુદ્ધ સરન્મનો પુરા પાડે તો યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ ધીમ દેશને પુરા પાડે અને એ જ ખોટા ખોળાની નીતી છે. આનો નિકાલ ફક્ત નીમને મધ્યસ્થ રાખીને કરી શકાય એમ માફ માનવું છે.”

અંતમાં તેઓએ કહ્યું કે, “હુનીયા ના સવાલો તરફની હાંદની નીતી માનવ જાતની ઘણી સુંદર સેવા કરે છે.”

નેશોની આક્રિંકન

કેરિસે કેરેલો ઠરાવ

નહરોળી ડીરક્ટોરેટ આફ્રિકન કોંગ્રેસ ની એક મીટીંગ મળી હતી. દર હબર આફ્રિકનો તેમાં બેગા યથા હતાં. આફ્રિકનો મીટીંગ એજે જે અક્રેશ છે તે સંબંધે મવનરે સાથે કોંગ્રેસ વાતો કરે તે મતલબનો દરાવ સર્વાનુમતે સમામાં પોસર થયો હતો.

સવામાં પ્રાર્થના કરવામાં આવી હતી જેનો અર્થ એ થતો હતો કે “અમે કોંગ્રેસ જનતાની આજાદી માટે તથા સામાજ્યવાદના અંત માટે ઉભા છીએ.”

માણુસને સ્વાસ્થી

બનાવવાનો નુસખો

કમાણી ન આપતી મીલકત પર છવતા, માણુસની મીલકત જે ૩૦ લાખ રૂપીઆથી વધારે હશે તો ત્રણ વર્ષમાં કરવેરા ભરવા માટે પોતાની મીલકત તેને વેચવાનું શરૂ કરવું પડશે.

નાણા પ્રધાને ઠીલ્લી ખાતે કહ્યું હતું કે કમાણી ન આપતી મીલકત ને લીધે અને તેવી મીલકત પર આવતા કરવેરા ભરવા માટે આવા માણુસ પાસે પુરતા નાણાં નહિ હોય તેથી કાંતો તેને કમાણું પડશે અથવા મીલકત વેચવી પડશે.

જે આ સમાજવાદ ન હોય તો સમાજવાદ થું એ અને અખર નથી.

નોર્વેના વૈજ્ઞાનીકલું મંતવ્ય

નોર્વેના ભણીતા વીજ્ઞાનવેતા ડો. ડર્ન ટ્રાપીએ જણાવ્યું છે કે અણુ-બોમ્બના પ્રયોગોની રજકણ કરતાં હોસ્પીટલના એક્સ-રે અને ચળકતા ડાયલવાળી ધડીયાળોનાં ધીરણ વધુ અયજનક છે.

રેડીયેશનના નિષ્ણાત મણાતા આ વિજ્ઞાનીકે વધુમાં જણાવ્યું છે કે, રેડીયો એકટીવ રજકણ કરતાં હોસ્પીટલ ના એક્સ-રેનું રેડીયેશન સીતોર ઘણી વધુ તાકાત ધરાવે છે.

ભારતના બંધાતા વધુ સંબંધો

ભારતીય વીદેશ ખાતાનો વાપીક રીપોર્ટ જણાવે છે કે પશ્ચીમ એશીયા ના દેશો સાથે વધુ સંબંધ બંધાવા છે ને આ દીશામાં સારી પ્રગતિ સધાઇ છે.

ધન્ડો-આરમ, ઇન્ડો-ઇજીપ્શન તથા ઇન્ડો-ઇરાનીઅન સોસાયટીઓને મદદ આપવામાં આવી છે. ઇરાન સાથે સારકારિક કરાર કરવામાં આવ્યો છે ને સહલિ અરેબીઆ સાથે મીત્રતાની સંધિ માટે વાતો ચાલે છે.

ભારતીય અંધોના પર્શીઅન બાપા માં તરજુમા તેમ જ પર્શીઅન-અરેબીક બાપાના અંધોના હાંદામાં અનુવાદ કરવાનું કામ હાથ પર લેવાયું છે. મધ્ય પૂર્વના વિવાર્થીઓ અને કેળવણી કારોને ભારતમાં ભોલાવવામાં આવે છે.

ધરાકમાં નવી

સરકારની રચના

ધરાનમાં સેનેટર અલી જોરદાદે નવી સરકારની રચના કરી છે. નવી કબીનેટમાં એક સભ્ય સિવાયના બાકી ના સભ્યો આ પહેલાં પ્રધાનપદે આવી ચુકેલ છે. નવી સરકારમાં તુરીની સરકારના ચાર પ્રધાનો છે. તેમજ અગાઉના બે વડા પ્રધાનોનો સમાવેશ તેમાં થાય છે.

ધરાકના શાહ કમજલે તુરી અસ સહદને પુનઃ સરકાર રચવાનું આમંત્રણ આપ્યું હતું જેનો એમણે તબીયતને કારણે ઇન્કાર કર્યો હતો. નાહુરરત પ્રકૃતિને લખને એક અકવાડીયા પર તુરીએ રાજનાયું આપ્યું હતું. ત્યાર બાદ શાહ કમજલે સેનેટર અલી જોરદાદને નવી સરકાર રચવાનું નિમંત્રણ આપ્યું હતું.

સેનેટર અલી જોરદાદ આ પહેલાં ટેટકીક વાર વડા પ્રધાન યમ ચુકયા છે. એમનું વય ૬૪ વર્ષનું છે ને વોશીંગટન-લંડન ખાતે તેઓએ ફૂલ કાર્ય પથુ કરેલ છે.

જગતની વસતીમાં

થતો વધારો

જમતની અત્યારની વસતી જે ૨,૭૦,૦૦,૦૦,૦૦૦ છે એ વસતીમાં દર કલાકે ૫,૦૦૦નો, દરરોજ ૧,૨૦,૦૦૦નો અને દર વર્ષે ૪,૩૮,૦૦,૦૦૦ નો વોગો વધારો થતો જાય છે એમ યુનોનાં એક પ્રકાશનમાં જણાવવામાં આવ્યું છે.

આ પુરતક વધુમાં જણાવે છે કે ૧૯૫૫ દરમીયાન જન્મનું પ્રમાણ દર હબર માણુસે ઠપનું આમલાં વર્ષની સપાટીએ જ રહ્યું છે જ્યારે મરણ પ્રમાણ ધટીને દર હબરે ૧૮૮૦ ચયું છે.

પાકીસ્થાન યુનોનું પ્રમાણીક સહય

પાકીસ્થાનના વડા પ્રધાને જણાવ્યું હતું કે હાંદ અને ઇજીપ્ટ યુનોના દરાવ ને અવગણે છે કારણ તે માને છે કે રશીયા તેની પાછળ છે તેથી ઘણુ બળ વાન છે. “વડા પ્રધાને ફક્ત આઈઝન હોવર અને યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સના નેતાઓ ને મળવા માટે પ્રવાસ યોજ્યો હોવાનું જણાવ્યું હતું. એમને વધુમાં કહ્યું મી. આઈઝન હોવર “ઘણા મહાન છે-ઘણા સમજદાર પણ છે.” કાશ્મીરના બારામાં તેઓએ જણાવ્યું કે, આ પ્રલકને શોડો બાગ નહરએ કમળે કર્યો છે કે જે હાંદનો બાગ નથી. પ્રશ્ન એ છે કે, રાજસુકુહનાં અવાજને ફુનીયા માને છે કે નહીં? જે કોઈ દેશો તેને અવગણે તો શું કરી શકાય ફુનીયાએ એ નકકી કરવું રહ્યું? આવા દેશો જ્યારે બેગા ચાય ત્યારે પાકીના સુધરેલા દેશોએ પોતાનું મોઢું તે દેશ સાથેથી ફેરવી લેવું નેહએ. વધુમાં તેઓએ કહ્યું પાકીસ્થાનને લાગે વળગે છે ત્યાં સુધી

પાકીસ્થાન એક પ્રમાણીક યુનોનું સભ્ય રાષ્ટ્ર રહેવા ઇચ્છે છે.

અમેરીકામાં બાળ વાર્તા કેન્દ્ર ડેનમાક વાસી એ-ડર્સન જેઓ બાળ વાર્તાના મચ્હુર લેખક હતાં તેમની રજૂતીમાં ન્યુયોર્કના સેન્ટ્રલ પાર્કમાં એક વાર્તા કેન્દ્ર ઉઠાડવામાં આવ્યું છે. આ કેન્દ્રમાં સ્વ. એ-ડર્સનની એક કાસા પ્રતીમાં સુકવામાં આવી છે તેમના હાથમાં તેમનું પ્રસીદ્ધ પુસ્તક “અલ્લી ડલ્લીમ” છે જેમાં તેમનો એક ફકરો કેતરવામાં આવ્યો છે.

સ્વ. એ-ડર્સન બાળકોને પોતાના ખોળામાં બેસાડી સુંદર પરી કથાઓ કહેતાં. તેમનો જન્મ ડેનમાકમાં ૧૮૦૫ માં થયો હતો અને ૧૮૭૫માં અવસાન પામ્યા હતાં. જણીતા અખીનેની ઇવાલા જેલીયને તે કેન્દ્રમાં વાર્તા કહેવા માટે એક દીવસ હાજરી આપી હતી અને જનતાને જણાવ્યું હતું કે “સ્વ. એ-ડર્સનના ખોળામાં બેસી મારી સાથે વાર્તાઓ સાંભળી છે.” સ્વ. એ-ડર્સન એક મોટી જ્ઞાતીના હતાં. તેમની બન્ધ પ્રતીમાં ન્યુયોર્ક પાર્કની સુંદરતામાં વધારો કરે છે. ત્યાં રોજ વોડકસ સમયે એક કલાક બાળ વાર્તાનો પ્રોગ્રામ રાખવામાં આવે છે. અને સુંદર રીતે કહેનારની ચોળના રોજ કરવામાં આવે છે.

If you have liked this issue of "Opinion"—the Way of Gandhi—why not send us this subscription form and so enable us to supply you further issues of the journal without a break...

SUBSCRIPTION ORDER

Please send me a year's issues of "Opinion"

Name

Address

I am enclosing the subscription amount (Half Year within the Union 15/6; elsewhere 18/6 by

Date

Signature

GIFT SUBSCRIPTIONS ORDER

Please send a Half Year's issues of "Opinion" to my following friends, superscribing the copies as under:

"This copy is a gift from"

1 Name

Address

2 Name

Address

3 Name

Address

I am enclosing the subscription amounts by

Date

Signature

"OPINION"
c/o Indian Opinion,
P.Bag, DURBAN.

ધીરુભાઈ પી. નાથક

બુકશોપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ડ
ઈન્ડિયાન અગર ફુનીયાના કોર્ટ પણ ભાગની હવાઈ રિચાર્જ અગર જમીન
માંગે મુસાફરી કરવા ધેર બેઠાં અમારી મારફતે પ્રકોષ્ટ કરો.
લંદો, આમ, ચોરી, હુલ્લક, અસ્માત, પ્લેટ્સાસ, વિગેરેના વીમા અને
ઉત્તરાની આપીએ છીએ.
ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, ડિસાવના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ
સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી
બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.
નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ આસ્ટ્રેલીયા અને ચોક્કશાજર
ઈન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.
Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાબું ઉમદા ફ્રુટ

આંબા અબ્બા, દીલી અબ્બા, રતાળ અને સુરણની મોસમ
ચાલુ છે. આદુ શી ૧-૦ રતલ, લસણુ શી. ૨-૦ રતલ.
પાપક નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦-
કપુરી અને ચેવલી પાન બબર ભાવ, પોસ્ટલ બુક, પારકીક ગોલ
શી. ૧૦-૬ લાંબી અને રકવેર પારકીક શી. ૧૧-૬ ડઝન.
રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના બોરડેરા ઉપર પુરક
ધ્યાન આપી કોર્ટ પણ વરતુ પરમીટ કઠાવી મોકલશું.
All prices subject to Market fluctuations.
A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

વેલ્ફ્રમ મુટ, ડાઈનીંગમુટ મુટ, વોર્ડરોબ, હરેસીબ ચેસ્ટ,
સાર્કલ વોર્ડ ઝોફીસ ટેસ્ક, યુક કેસ, ટેબલ, તદન કોફાચત
લાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.
—બોક્સ, ટેબલ અને ક્રીચન હરેચર—
જે હમારી ટેબલ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હરેચાં તઈ-
યાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર
આગલ વધારો.
L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

ધાર્મિક પુસ્તકો

વિનોબા બાવે કૃત ઉપનીચદ ગીતાજી વિગેરે ધાર્મિક પુસ્તકોના
શ્લોકોપર પ્રવચન.
પ્રશાસન વૃત્તિ (ઉપનીચદના શ્લોકો) ૧ ૬
ગીતા પ્રવચન ૨ ૩
રિચતપ્રવચન (ગીતાજીના બીજા અધ્યાયના શ્લોકો) ૪ ૦
મધુકર (લેખનો સંગ્રહ) ૪ ૬
જીવન શ્રી (૧૨ ૧૨) ૨ ૬
Obtainable :
INDIAN OPINION.
P/Bag, Durban, Natal.

હવે તમારે નિરાશ થવાની જરૂર નથી!

કારણ ? ?

ક્યાં જશો ?

નથી રહેવું છે અલલ, બની જવું છે ફેશનેબલ ? આ ફુનિયા બધી પલટાણી, રે! નથી રહેવાના જુનવાણી! છુંગડાં સાલ્લાં હો ફગાવી, સાડી કે અંબર લો સોઢાવી, જોડા ખાસલોં કેવા? છી! છી! મંગાવી લો છુટ ઉચી એડીના! સુતરાઈ કાપડ, કેવું જુવું? નાઇલોન ફેશન? અહા! સોઢામણું મગ, ચણા પુવેર કે દાળ, મળે છે બધું અહીંયા જ! માટે— ચાલી આવો તમે સમજ, મણિલાલ રતનજીની કંપની

- * તમારી માનીતી સાડી—બનારસ જરી જ્જેલેટ, બનારસ ફેશન, મેસુરી, સીક્રાન, કારમીરી, જરીદીનસીલ, કોર પાલવ, દેશી પટોરા વગેરે છેલ્લી ડીઝાઇનમાં આવી ગઈ છે!
- * તમને ગમતી બોર્ડર્સ—બનારસ બોર્ડર, ફેશની કોર પાલવ, જરી કોર પાલવ, જરીની કોર : રૂપેરી તથા સોનેરી વગેરે આકર્ષક રૂપમાં મળશે.
- * નાઇલોનમાં સાડી તેમજ રૂસ અને બ્લાઉઝ માટે કાપડ તમને મન પસંદ મળશે.
- * તમારી પુત્રી માટે બ્લાઉઝ તથા રૂસનું કાપડ અનેક વિધ રંગમાં મળશે.
- * લગને લગતી દરેક ચીજી—પૂજનો માલ, થર, કાંકણ વગેરે માટે અમને મળો.
- * દેશી ક્રિયાણું મોટા જથ્થામાં સાફ તેમજ ક્રિક્રાયત લાવે મળશે.
- * તમારી દરેક જરૂરીયાત માટે તમારી માનીતી દુકાને જ આવો :

શુંમારના સાધનો—કંકુની શીશી, ચાંદલા, વાળ, બંમડી, પાટલા રેશમી કુમટા, જરીની વેણી જરીના જોડા વગેરે હમણાં નવા સ્ટોકમાં આવ્યા છે.

“એક નૂર આદમી હજાર નૂર કપડાં”
માવ માટે અમને લખો :

પિત્તળના વાસણો—પિત્તળ તથા તાંબાના નાના મોટા ઘોટા, દીવી ઝો, આરતીની દીવી, પિત્તળ તથા જર્મનની વાડકી, પવાલા, જર્મનની ચુલાખ દાની ધૂપદાની, તાંબડા વગેરે હમણાંજ આવ્યા છે.

Phone : 27709.

Residence : 22744.

Manilal Ratanjee & Co., (Pty) Ltd.
136 Prince Edward Street, DURBAN.

આઝાદીની તમન્ના

સંભળાવનાર: શ્રી પ. પરમાર, ચાંગોલા

સવાર થયું છતાં પ્રભાત હજી ઉઠ્યો નહી. જાણે એ આખી રાત ઉર્ધ્વજ ન હોય એમ સંધ્યાને થયું. દરરોજ કેવા પ્રકૃતિત યજ્ઞ સવારમાં ઉઠી મારી પાસે લશ માંગતા અને એમના પ્રેમાળ સ્મીતથી મને હર્ષિત કરતાં અને આને? હજી કેમ ઉઠ્યા નહીં હોય? છેવટે અર્ધા કલાક વાટ નોંધ ફુકાને જવાનું મોડું થશે એ વિચારે તે જાણવા ગઈ. ઉપને માટે દાંધાં મારતો પ્રભાત યુગ્મજ ભારે મને ઉઠ્યો. અને નિભકમે વળગ્યો. આ નારતો બનાવતાં સંધ્યાના મનને વિચાર આણ્યો, દરરોજ એમનું મન ફુકાને જવા કેટલું અધીરું થાય છે અને ઉઠતા વેતજ બરાડોની વિચિત્રતા ના અર્ધાં હસવા નેવા બનાવો મને કેટલા હર્ષથી સંભળાવે છે. તેમજ હું કાંઈ કાંઈ વાર તેમને મારી વાર્તા સંભળાવું હું ત્યારે કેવા મનક કરે છે. પરંતુ અષ્ટ કાલથી સાવ મુંઝા યજ્ઞ મયા છે કારણ શું હશે? કંઈ પશુ હોય એ મારાથી થોડું જુણાવશે? એવો વિચાર કરી મનને તેણી સંતોષ્યું. લાં તે તથ્યાર યજ્ઞ પ્રભાત આણ્યો. આ નારતો મુંઝા મુંઝા લજ પ્રભાતે સંધ્યા પાસે ઉઠાસ સ્મીત મરી વિદાય લીધી— ફુકાને જજ મત્રવત કામે વળગ્યો. નવા કામદારો આજા પમારે નોંધએ ઈટલા મળી રહેતા હોવાથી અષ્ટ કાલેજ પ્રભાત ની નજીની જુલ યતાં દય વર્ષનાં કામની કદર રૂપે એના શેઠે એને છુટા થવાની નોટીસ આપી હતી. આ અષ્ટ પ્રેમાળ સંધ્યા શું જાણે! તેણીએ તો તેના નિલકમ મનુષ્ય હર્ષિલી બની, રસોઈ તથ્યાર કરી. પતિની દરરોજ વાટ નેતી તે પ્રમાણે આને પશુ તે નેતી ઉભી રહી. ખાસ ખખર સંભળાવવા આને તે વધુ ઉત્સુક હતી તેથી આને તો તેને એક મીનીટ એ એક યુગ સમાન લામતી હતી. પ્રભાતને આવતા જોયો અને જાણે કૃષ્ણની મોરલી સંભળતા રાધીકા બાન બુલી દોડી આવે એમ સંધ્યા ખારજી આમળ દોડી આવી અને વહાલ બધો સ્મીત સદ તેમને કોટ કાઢી લઈ કપાટના જેમમાં ભેરતી તરતજ પાછી ફરી. છુટ વ્યવસ્થીત જમા એ ગોઠવી, અંપલો પતિ આમળ મૂડી, તરત ધરમાં જજ બે ગ્રાસ થંડા ઈરેન્ના એક ટ્રેમાં અને ટ્રેની નિચે એક રાષ્ટ્રીય પેડ લાવી, પાંતની ખાણ માં સોદાપર ઉમગકાબેર બેક લીધી. પ્રભાત સામે જોયું તો તેનું મન દરરોજ નેયું પ્રકૃતિત ન જણાયું જાણે રથુ ન દેહજ ત્યા તે બેડો હતો

મન તો જાણે દુર દુર ચાલ્યું અર્થ હતું. સંધ્યા એ દુર ગયેલા મનને વહાલથી પાણું લાવવા હાથમાં હાથ લઈ વાતો કરવા લાગી. ચોમાસાનું પ્રભાત હોય છે એવો આને પ્રભાત હતો. સંધ્યાના પ્રેમ સ્મીતમાં આલોપ યતો. પ્રભાત, આણે એ સ્મીતથી કંટાળો લો જણાયો, સંધ્યાને ભોલતી અટકાવવા એણે કહ્યું “સંધ્યા આણે વાર્તા નથી સાંભળવી નિરાંતે બેસીએ.”

સંધ્યાએ તો એ સાંભળી નિરાશ થઈ એની અમાર સુધીની તાલાવેલી અને ઉમગકા દાલવવાની તક તદ્દન નજીક આવી પાછી જતી નોંધ છતાં પ્રભાતની તળી પતની મુજબરજ તેણી એ શરૂ કરી. તમારી તળીયત કેમ છે? અષ્ટ રાત્રે તમે ઉઠ્યા પશુ ન હતાં. અષ્ટ કાલથી તમે ઘણાંજ ચીંતામય લાગો છો, શું છે? મને તો કહો? હું પશુ તમારા સુખ કુ:ખ ની સાથી તો છું.” એવા અનેક પ્રશ્નોની ઝડી વરસાવી. કંટાળીને છેવટે પ્રભાતે એને વહેમ ન પડે એમ ઉઠી નિવાસ નાંખી મન સાથે કંઈક સંતોષવાળતાં કહ્યું “ચાલ આણે તારે શું સંભળાવું છે?”

એટલે સંધ્યા પ્રુખજ અધિરી બની અને સાચેજ પ્રભાત સાંભળવા આતુર છે એમ તેની આંખોમાં આંખો પરીવી “આણે છે ને જુક શોપમાં ગઈ હતી.” એ સાંભળતાં પ્રભાત તકકયો “સંધ્યા પશુ તારે તો વાર્તા સંભળાવવી છે ને? પછી આ જુક શોપની શું વાત છે?”

“હા, હા સાંભળોને વાર્તાજ સંભળાવું છું, ને લાંથી આ એક રાષ્ટ્રીય પેડ લાવી છું.” એમ કહી તેનું પહેલું પાનું ઉઠી એણે વાંચવાનું શરૂ કર્યું.

એક અરીખ પશુ ગુદસ્ય કુડુંજ યુજરાતના એક નાનકડા ગામમાં રહેતું હતું. તેને ત્યાં એક ઘણોજ સુંદર અને મોહક સાંભળવા અરે! ત્યાંથી ખસવા પશુ ન અમે એવો બોલકણો પોપટ હતો. તે લગભગ બધુંજ સમજતો. અરીખ કુડુંજનું તે એક બાળક હોય એ રીતે ઘરનાં સર્વે એને ચાહતાં અને એ રીતે એ પશુ સર્વેને ચાહતો. આથી એનો માટે પર્બર ન હતું એ મૂકત રીતે ત્યાં રહેતો. ઘરની આણુ ખાણુ દરતો અને આખા ગામને એના પ્રત્યે પ્રુખજ લાગણી અને પ્રેમ ઉપજાવતો. ન બોલનારને પશુ એ બોલાવતો.

એક દિવસે પોપટના માલીકના શેઠને તે ઘરે આવવાનું થયું. પોપટ ને જોઈ શેઠના મનમાં તે વચ્ચે અને વિચાર્યું આવી પોપટ મારે ત્યાંજ

શોભશે. અને એમને તે માંગ્યો. એક પ્રેમાળ પ્રાણીને સર્વેના હૃદયથી જુદા કરવાની વાત સાંભળતાં આખા કુડુંજનાં સભ્યોના મૂખો નિરાશાથી છવાઈ ગયા, પડી ગયેલા વદને માલીકે ઘરનાં દરેક સભ્યોની સામે જોયું, પોપટની સામે દયા દ્રષ્ટી ફેંકી, અશ્રુભીની આંખોથી બે ધડી શાંત અનેલા વાતાવરણને વૌષતા રૂંધાતા સ્વરે માલીકે હા પાડી. બધાથી વિપુટા પડતાં પોપટનું હૈયું રૂદન કરતું હતું. આઝાદિત' પોપટ માલીકની આજ્ઞાનું પાલન ન છુટકે કરવા જાણે રાજ હોય તેમ બધાને જાણે છેલ્લી વિદાય આપતાં બેટતો ન હોય! એમ એક પછી એક બધાના ખભા પર બેસી, દર્દીઓ વિચોગનાં આંકંદમાં કંઈ ન બોલતાં સામું નોંધ રહ્યો. બધાની અશ્રુભીની છેવટે વિદાય લીધી. બધા તેને પાદર સુધી વળાવી આણ્યા.

વિદાય આપી ઘર તરફ પાછા ફર્યા ત્યારે માલીકના પત્ર મારે થઈ મયા હતાં અને ઘરનાં દરેક સભ્ય એને મુંગો દંપકો આપે છે એવી ભાવ નાને લઈ તે શરમીલા બન્યા હતા અને એ વિચોગ અંબીર વાતાવરણમાં બધાને અને પોતાના મનને આશ્વાસન આપતા શબ્દો માલીકે -જુગ્યાઓ, “એ તો અર્ધો કરતાં શેઠને ત્યાં ઘણો જ સુખી થશે” પરંતુ દરેક જણુ સમજ્યા કે એ આશ્વાસન હુલુ છે.

શેઠે પોપટને પોતાના મહેલમાં લાવી એક સુંદર સોનાનું પર્બર બનાવડાવ્યું અને તેમાં પૂર્યો. ઉઠી જશે એ બીકે એની સુંદર પાંખો કાપીનાંખવામાં આવી. પોપટ સમજી ગયો કે પોતાની હાંજી હવે પરત્ર યજ્ઞ છે. નીત નવા મન મમતાં બોલને આપવા માં આણ્યા છતાં, અરીખ માલીકને ત્યાંનો સ્વાદ અને સુખ તેમાં તેને ન જણ્યા. અરીખ માલીકને ત્યાં પોતે આજાદ હતો બધાના પ્રેમ બંધને બંધાવલો હતો ત્યાં તેને મૂકત રીતે રહેવાનું મળતું અર્ધો શેઠને ત્યાં યુદ્ધામી ના બંધનમાં. આથી તે એમને રહેવા લાગ્યો. આખો દિવસ મીડું લવતો પોપટ આ મહેલમાં આવી તદ્દન શાંત બની ગયો. ધીમે ધીમે સ્વભાવ અનુસાર મનને મનાવી થેડું ઘણું બોલતો થયો, પરંતુ આખો વખત પર્બરમાં ને પર્બરમાં એ યુદ્ધામી એને અંખતી. શેઠના નાના યુગ આજાદ સાથે એને થોડી માયા બંધાઈ. આજાદ એને ખવડાવેનેજ ખાવ. એક દિવસ આજાદે તેને કોષ ન જાણે એમ ખારણું બોલી આજાદ કંપો અને પોતાના અંકમાં લીધો. પાંખ કાપી નાંખેલી હોવાથી તે ઉઠી તો નહોતો શકતો પરંતુ ઘરમાં દરવા લાગ્યો. એટલામાં દિવસ રાત બેસી શેઠની વહાલારીથી મોડી કરતો કુતરો ને ત્યાં હતો તેનાં પંજમાં પડ્યો. આજાદે તેને બચાવી લીધો

પશુ થોડી ઇજા થઈ હતી, દવા કરાવી અને પાછો પર્બરમાં પૂર્યો. થોડો વખત પસાર થતાં એ મૂકતી બધું જીવન અંખતો હોવાથી મરણની પશુ પરવાહ કર્યા વિના એ પાછો તક મળતાં પર્બરમાંથી બંદાર નિકળ્યો અને પાંખ ફરડાવતો ઉઠી ગયો. આમ સોનાનું પર્બર હોવા છતાં તેમજ ઉત્તમ ખેરાક મળવા છતાં સ્વતંત્રતા નો ચાહક પોપટ, જાણતો હતો કે યુદ્ધામીની રોડી કરતાં આઝાદીનું ઘાસ સાઈ.”

વાર્તા પૂર્ણ થતા છેલ્લા વાક્યે પ્રભાતને પ્રેરણા આપી. એના ગ્લાની બધાં શરીરમાં કંઈક ચેતનજ આવી અષ્ટ. સંધ્યાએ ઉમગકાથી પૂછ્યું “કેવી છે વાર્તા?” “સરસ છે, ઘણી સરસ” સંધ્યાની આંખો મોટી થઈ પ્રભાતની આંખોમાં સમાવી લેતાં તેને ધીરણી કહ્યું “એ તો મેં લખી છે.” પ્રભાત કંઈ પશુ જવાબ ન આપતાં જાણે સંધ્યા એ સમાવી લીધેલાં પોતાના લોચને શોધતો હોય એમ સંધ્યાની આંખોમાં પોતાની આંખ શોધતો જ રહ્યો.

શ્રી નાટાલ માંધાતા હિતવર્ધક મંડળ, હરખન વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ ઉપરોક્ત મંડળની વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ તા. ૪-૮-૫૭ને રવિવારે સવારે ૧૦ વાગ્યે શ્રી ખારત હોલમાં મળશે. પ્રત્યેક યાત્રિય ધુએને હાજર થવા નમ્ર જરજ છે.

(૧) સમૂહ પ્રાર્થના, (૨) મંત્રોત્તેરી પીપેટ, (૩) ખળનચીનો રીપેટ, (૪) અધિકારીઓ અને કાર્યવાહક સમિતિની સુટંણી, (૫) વિચાર્યોએને મદદ અને રાહત કુંડ વિષે ચર્ચા, (૬) પરચુરજ.

કરસનલાલ મીઠાલાલ પ્રમુખશ્રી ઉગલાલ ડાહ્યાલાલ સેક્રેટરી જગનલાલ નાનાલાલ ખળનચી

જુકકાપીમ, ઇનકમ ટેકસ રીટન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીપરન્સ અને ઇનસ્પેરન્સ માટે મળો:

આર. વીકલ ૨૨ બાઈલી આઈડ; ૩૮ માઈટ રીકલ કોરનર ડાયગોનલ અને માઈટ રીકલ, બેહાનીબખર્, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

એકણી કોરા મોટો યુજરાતી કુ યુજરાતી ડીકચરની કીમત પા. ૧-૨-૬.

'Indian Opinion' P. Bag, Durban, Natal.

સ મા ચાર સંગ્રહ

યુનીયનનું અવનવનું

—લેંગ્વેન, ગ્રીન એન્ડ કું. નામની પુસ્તકો છાપતી કંપનીના એક હુલુ શાળાના પ્રથમ પુસ્તકમાં હોલિવોડને ઇન્ડિયન તરીકે ન ઉલ્લેખતા કુલી તરીકે ઉલ્લેખના દેવાથી ટ્રાંસવાલની ટ્રેડિંગે તે માટે તે કંપનીની રચાનીક શાખા પર પત્ર લખી વિરોધ દર્શાવ્યો હતો. કંપનીએ માફી માગતો પત્ર લખી અને ફરી નવું પ્રકાશન થશે તેમાં તે હુલુ સુધારી લેશે એવી ખાત્રી આપી છે.

વિદેશની વિવિધતા

—સ્કાઉટના પ્રજ્ઞા લોડ બેડન પોલેલ ની ૧૦૦મી જન્મની પ્રસંગે અને સ્કાઉટના રચાપનાના ૫૦ વરસ પુર્ણ થતાં દેવાથી લંડનમાં વિશ્વના સ્કાઉટો ભેટા યજમાન છે. આ માટે અમેરીકા થી ૧૦૦ સ્કાઉટો નિકળી ગયા છે. આ રીતે આ સ્કાઉટો ૫૦ વરસમાં ગોધીવાર ભેગા થશે. ૨૫૦૦૦ સ્કાઉટો સમગ્ર દુનિયામાંથી ભેગા થશે એવી આશા રાખાય છે.

—અમેરીકામાં હાલમાં પરદેશના આગ્રીસ દળર વિવાદોમાં શિક્ષણ લે છે તેમાંથી ત્રીજો ભાગ પુર્વમાંથી આવેલો છે.

—નિવેડા કે જા સુનાઇટ્સ સ્ટેટસ પોતાના મોંઘના અપતર કરે છે. લાં એક જાહેર પ્રાર્થના સમસ્ત દેશ વાસી એની તા. ૬ અને ૮ વચ્ચે રાખવા માં આવી છે. આમાં દુર દુરના લોકો પણ ભાગ લેશે. આ પ્રાર્થના મોંઘ ના અપતરના વિરોધ રૂપે દશે. આ પ્રાર્થનાની આમંત્રણ પત્રીકા પર ૭૫ સહીઓ છે જેમાં પ્રધાનો, શિક્ષકો, અને વિદ્વાનોનો છે. જેઓ શાંતિવાદીઓ છે.

—લંડનમાં પણ મોંઘના અપતર સામે વિરોધ રૂપે એક સરઘસ કાઢવા માં આવશે જે કેનેડા, ફ્રેન્સ અને રશીયાના હાલ કમીશનરોની ઓશીસો સામે યજ અને ઓટીશ પાર્લામેન્ટ સામેથી પોઠાર કરતું પસાર થશે.

—ગ્રાંજીઆરે જુલાઇ ૨૨મીના પોતાની પરેલી ચુટણી કરી હતી. આ ચુટણી માં મુખ્ય બે પક્ષો આરબ અને આ-શીકનો હતાં. આ દેશમાં આગ્રીસ દળર આફ્રિકનો અને બે લાખ આરબો થશે છે. ૨૫ વરસની ઉપરના પુરૂષ અને ૧૫૦ વરસની આવક હોય તેને જ મત આપવાનો અધીકાર દેવાથી આગ્રીસ દળરને મત આપવાનો અધી ૨ છે.

—લંડનની ક્રીશ્ચીયન એક્શન તરફથી જાહેર યજ છે કે ટ્રીડન ટ્રાયલ કેસને મદદ કરવા વીસ દળર પાઉન્ડ ભેગા યજ ગયા છે. અને પચાસ દળર ભેટા કરવાની આશા રાખે છે. આ કેસનો ખર્ચ ૧૫૦૦૦૦૦ થવા વડી છે.

—કેનીયાની ધારાસભામાં ચુટાયલા મા. ટોમ ગોળાયા જેઓ આફ્રિકન પ્રતિનિધી છે તેઓ લંડન ગયા છે. કેનીયાના અધારણ માટે વાટાઘાટો કરવા ગયેલા પ્રતિનિધી મંડળના તેઓ નેતા છે.

—લંડનથી જણાવાયું છે કે મંચુરીયા માં ડાઇરન શહેરના હુલુસન પાકને પુર્વ ઝીનના એક ટાપુ પરથી મળેલો સાન શીટ લાંબો અને એક દળર રતલના વજનનો કાચબો ભેટ અપાયો છે જેની ઉમર દોઢ દળર વર્ષની મનાય છે.

—લંડનથી સાપા રૂટરે ૮મી જુલાઇએ જણાવ્યું છે કે મોસ્કોને રેડીવો ૭મી જુલાઇએ જણાવે છે કે સોવીયેટની મદદથી ટેરોમાં પરેલું જ એટમીક રોશન લગભગ તૃપ્તિયાર યજ ગયું છે સંપુર્ણ તૃપ્તિયાર યજ ગયા પછી ઇજ-પ્રીયન એટમીક રોશીસવાલીરોએ જેમાં બે ઓઓ પણ છે તેઓને એ રોશન સુપ્રત કરાશે.

—યુનાઇટેડ સ્ટેટસમાં ૪થી જુલાઇની સાંજથી ૭મીની રાત સુધીના જાહેર તહેવારો દરમીયાન એકલા ન્યુયોર્ક શહેરમાં જળ અને રથળના અકસ્માતો થી ૭૪૧ મરજો યમાં હતાં.

—ટેલઆવીવથી સાપા રૂટરે ૮મી જુલાઇએ જણાવ્યું છે કે પોતાની આર્થિક સુશીલનો દેવા છતાં ઇઝરા-એલને ખીન તેપન લાખ સત્તાવન દળર પાઉન્ડ લોન આપવા ક્રાન્સ સંમત થયું છે આ અગાવ એક કરોડ સાત લાખ ચૌદ દળર પાઉન્ડની સંમતિ અપાઇ ગઇલી છે. આ નાણા થી એકાયાના અપાતમાં અને જુમખ સામરમાં અંદર તથા રેલ્વે અધારો.

—સોવીયેટ રશીયા અને એકરસો-વાડીયા પાસેથી ઇજાને ત્રણ સપ્તમરોની ખરીદીલી તે હવે સંપુર્ણ રીતે ઇજાથી યન ઓશીસર અને કામદારોથી ચલા-વાય છે.

—ત્રેમમાં ૧૧મી જુલાઇએ નીકીટા કુસ્ચેવે કરેલા એક બાપજુમાં કહ્યું હતું કે પ્રમુખ આઇઝનહાવરે કહ્યું

છે કે તેના વિદ્વાનીઓ શુદ્ધ મોંઘો બનાવે છે એ વાત અકકલ શન્ય છે. ફ્રીઓ અને બાળકોનો વિનાશ કરવો એ જ હાલોજન મોંઘનો અર્થ થાય છે તે શુદ્ધ મોંઘ આવાં મલિન કામો ફરી રીતે કરી શકે ?

—યુનાઇટેડ સ્ટેટસ, ગ્રેટ બ્રીટન અને સ્વીડનની સંયુક્ત ઇન્ટરનેશનલ રીસર્ચ મંડળએ ઓકાઓથી ૧૦મી જુલાઇએ જાહેર કયું છે કે અણુયુગનું ઇશ્યું નવું સીધેટીક તરત જે ૧૦૨ યું છે તેની શોધ યજ છે. જેનું નામ સ્ટોક હોલમની નોબલ ઇન્ટીટયુટ ફોર પ્રીઝીક ના ઉપરથી નોબેલીયમ નામ આપવા સૂચવાયું છે.

—બ્રીટનની જાળાઓ ભારે ખીડી કુકનારા હોય તેવા પોલીસી હોલરોનાં પ્રમીયોમાં વધારો કરવાની વિચારણા કરે છે. નવી પોલીસીઓમાં રોબની પચીસ કે તેથી વધુ ખીડી પીનારાઓ માટે આસ વધારોનો ચાર્જ ઠરાવાશે આ કંપનીએને સીમારેટની જ ચિંતા છે. સીગાર અથવા પાઇપ પીએ તેના સામે કરો વાંધો નથી. કેન્સરનાં ફરદો સીમારેટ વધુ પીવાથી થાય એમ મનાયું છે.

—૧૯મી સદીનો કલિપત પ્રવાસ લેખક અને ફ્રેન્ચ વિદ્વાની જુલીયસ વરન, જેણે ૮૦ દિવસમાં પૃથ્વી પ્રદક્ષણા નામનું જગ પ્રસિદ્ધ પુસ્તક લખ્યું હતું. તે ૮૦ દીવસને ૮૦ કલાકમાં ફેરવવા તેની ત્રીજી પેઢીને ૧૫ વર્ષની વયનો મત્રીને જન કસોડી ડીલાસી પારીસથી ૧૨મી જુલાઇએ વિમાનમાં ઉપડ્યો છે. આ પ્રવાસમાં તે રોમ, બેર્લિન, કલકત્તા, બેંગ્કોક, હોંગકોંગ, ટોક્યો, હોનોલુલુ, સાન ફ્રાન્સીસકો, લોસ એન્જલસ અને ન્યુ યોર્ક યજને પાછો પારીસ આવવા ધારે છે.

—હંગેરી અને રશીયા વચ્ચે યતા યુદ્ધમાં ૨૫ દળર હંગેરીયનો અને ૭ દળર રશીયનો ખપી ગયા છે.

—ધાના પોતાની જહાલને માટે હવે કંપની ઉધાડશે જે લાઇનનું નામ દશે “જેકે સ્ટાર લાઇન” (કાળા તારકનો મામર્.)

—અમેરીકા-નપાન વચ્ચે યલેલ સમ-જુતિ અનુસાર અમેરીકા નપાનમાં પાંચ વિમાની મચક નપાનને આપી દશે. આ કાર્ય આવતા માસથી શરૂ થશે તે ૧૯૬૦ સુધીમાં પુરૂ થશે.

ભારતનાં સમાચાર

—સોરાષ્ટ્રના મોટા બાંમનાં ધઉના પેદાસના બે ગામડા પલાઇડ-અને

લોજપુર અતી વૃદ્ધીને પરીણામે ધોવાજ જતાં ધઉના પાકને ઘણું તુકશાન થવા પામ્યું છે. પુરને પરીણામે આ ગામડા નો બહારનાઓ સાથનો બ્યવહાર અંધ થવા પામ્યો હતો.

—ભારતના બધા પ્રાંતના ગવરનરોએ પોતાની ઇન્જાથી પગારોમાં ૧૦ ટકા નો ઘટાડો કર્યાનું રાષ્ટ્રપતીને જણાવ્યાં તું રાષ્ટ્રપતી જીવનમાંથી જાહેર કરવા માં આવ્યું છે. મમસોરના મહારાજા જેઓ તે પ્રાંતના ગવરનર તરીકે ૧૯૫૬થી છે તેઓ પોતાનો પગાર નથી લેતા.

—જવાહરલાલ નહેરૂ યુરોપની યાત્રાએ થી હોંદ આવ્યા તેથી તેમના માનમાં રાષ્ટ્રપતી રાજેન્દ્રપ્રસાદે એક મોજન સમારંભ ગોઠવ્યો હતો જેમાં પ્રધાનો ઉપ-રાષ્ટ્રપતી કેટલાક પાલમિન્ટના મંત્રીઓ ઇન્દીરા ગાંધી વિગેરે હતાં. તેમની યુરોપ યાત્રાને હેવાલ લોક સભામાં તેઓ જણાવશે.

—સરદાર પાનીકરે જણાવ્યું હતું કે, જાતીબેદ અને રંગબેદ એ શાંતીને જેખમમાં મુકે છે તેથી જ અમને આફ્રિકા ખંડમાં રસ છે. આથી સુધરેલી દુનિયાની સંસ્કૃતીપણ જેખમ માં મુકાય છે. સરદાર પાનીકર પેરીસ માં એમબોસદર છે.

—હંદુકાં તાલુકા કે જે ધઉની ખાણ ગણાય ત્યાં પુર આવવાથી સખત તુક-શાન થયું છે. ૧૨ ગામડાઓ ધોવાઇ ગયા છે અને ૫૦૦ લોકો ધર વખર ના થયા છે. રૂના પાકને ૭૫ દળર રૂપીયાનું તુકશાન થયાનું જણાવાય છે.

—ભારતના જુનાં, વર્તમાન અને ઉજરતા કોંટરોની ટીમ ૧૩મી જોગસટ ના પુર્વ આફ્રિકાના ૭ સપ્તાહના પ્રવાસે આવનાર છે.

—પોરબંદર આટે નાટય તાલીમ શિબિરનું ઉદ્ઘાટન શ્રી ચંદ્રવદન મહેતા ને હસ્તે યજ્યું હતું નાટય શિબિર જુજ રાત યુનીવર્સીટી તરફથી ચોજવામાં આવેલ છે.

બેનને વાંચવા માટે

હરખનની ગુજરાતી મહિલા મંડળે પોતાના “શૈય મહોત્સવ” પ્રસંગે સવાસો પાનાનો હજાદાર અને સચિત્ર અંક બહાર પાડ્યો હતો. જેમાં રસીક વાતાઓ અને વિવિધ લેખોનો સુંદર સંગ્રહ છે. તે આ ઓડીસમાંથી શ્રી. ર-૬માં મેળવી શકાશે.

‘Indian Opinion’, P. Bag, Durban.

“રૂપમાં બળ્યું શું છે?”

(લેખક : ચક્રધારી)

પિતા કહે છે પુત્રને, સંબળ વાત તું મારી
“કોઠિલા સંમ વિવાહ તારો, કરવો ઇચ્છા એવી,
છોકરી છે ડાહી ધણી, ભણે છે સધળું કામ,
બણી પણ છે એ ધણી, ચાલે સરસ સંસાર,
કુળ પણ મણામ સાઈ, ન્યાતમાં છે સારો સંમ,
તેથી મુજ મનહું ગયું, શું છે તારું મન?”

પિતા તથા વેણુ સુણીને, પુત્ર દે છે જવાબ,
મોહું એનું ઠીક નથી, ભણે પાઠો છે જુલાબ.

“પિતા! એ કોઠિલા સાથે, કેવી છે એ કાળી!
ખીજ શું ન મળે? જે વાને હોયે ગોરી?
શુભે એ સારી ખરી, પણ જ્યો એનો વાન?
એની સાથે નહીં પડે, જેવું ગોરી સાથે માન.”

“એટા શું રૂપને જુએ? તું જોતો કા ન શુભ?
રૂપ જોઈ મોહી પડે, ભણે છે એ મોટી બુલ?
રૂપ હોયે શુભ ન તો, ભણે છે કેવું સુખ?
તુજને સદા ચિંતા રે’શે, ન કેને ભગે ભૂખ?
એ રૂપ પીવા ખીજે તલસે, તુજને ચિંતા કેવી!
“રૂપ દળે છે રૂપ જે’ એવી કહું છું હું કે’તી.”

“પણ પિતા તમે જરા, કરી તો જુઓ વિચાર,
એ કોઠિલા કાળી સાથે, શોભુ નહીં લગાર,
કો ગોરી સાથે અહા! કેવો પડે ‘વટ’ મારો.
કો કાળી સાથે ભેરવી, મને કાં લાજ મારો!”

સુણી આ પુત્રનો જવાબ, પિતા કુરે છે કપાળ,
સમજે આ એમ નહીં, કરું હું ખીજ વાત.

“એટા! તુજ જોન રમામાં, છે એવી કંઈ જોડ?
ઉંમર લાયક થઈ છતાં, પરણવા ન આવે કોઈ!
ના એવી કંઈ જોડ છે, ભણે સધળું ધર કામ,
શુભે તો છે એ ધણી, પણ દીસે સે’જ રથામ.

તુજ સરણુ’ બધા કરે, કોણુ આવી લઈ જશે?
માટે જરા વિચાર કરી, કરજે એવું જે શોભે!

“હા, પિતા તણી વાત ખરી છે” એવું એ વિચારે,
“મુજ સરણુ’ જો બધા કરે, જોનતું શું થાયે?
રૂપમાં બળ્યું શું છે? જો શુભ જ ન હો જે,
કરીશ હું લગ્ન નકકી, શુભપલ કોઠિલા સાથે!”*

* એક અંગ્રેજી કાવ્ય પરથી રકુરિત.

**શ્રી સુરત આર્થ બજન
(સંગીત) મંડળ કરબન
અખંડ કીર્તન સપ્તાહ
(બજનો અને ધૂન)**

ઉપરોક્ત મંડળ તરફથી સંવત
૨૦૧૩ના શ્રાવણ વદ એકમ (૧)ને
રવિવાર તા. ૧૧-૮-૫૭ના દિને સવારે
૭ (૬) વાગેથી, શ્રાવણ વદ આઠમ
(૮) ને રવિવાર તા. ૧૮-૮-૫૭ ના
દિને સાંજે પુણ્યકૃતી સુધી અખંડ
કીર્તનનો સપ્તાહ ઉજવવાનો કાર્યક્રમ
રાખવામાં આવ્યો છે. તો એ પ્રસંગે
દરેક ભાવિક બાઈઓ તેમજ બહેનોને
પ્રધારવા ખાસ આગ્રહ ભરી વિનંતિ
છે.

રચણ : શ્રી બાલુભાઈ ગોંધલીઆની
વખાર વાને વેર હાલિસ (વેસેજમાં
પાછળ) ૧૦૭ વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન,
કાર્યક્રમ : સંવત ૨૦૧૩ના શ્રાવણ
વદ એકમ (૧) રવિવાર તા. ૧૧-૮-
૫૭ ને સવારે ૭ (૬) વાગે શ્રી રમણ
લાલ પ્રાણચંકર. જોધીના શબ્દકરને
પુજન વિધિથી “અખંડ કીર્તન
સપ્તાહનો” આરંભ કરવામાં આવશે,
અને પુણ્યકૃતી સુધી અખંડ કીર્તન
(બજનો) ચાલુ રહેશે.

આરતી : દરોજ સાંજે બરાબર
સાડા ૭ (૬-૩૦) વાગે થઈ થશે.
આરતી બાદ અધો કલાક સયુદ્ધ
પ્રાર્થના ધૂન થશે.

પુણ્યકૃતી : “અખંડ કીર્તન
સપ્તાહની” પુણ્યકૃતી-૬વન ક્રિયા-સંવત
૨૦૧૩ના શ્રાવણ વદ આઠમ (૮) ને
રવિવાર, તા. ૧૮-૮-૫૭ને દિને બપોરે
બરાબર ત્રણ (૩) વાગે થઈ થશે અને
૭ વાગે (સમાપ્તી) ખીજુ હોમવામાં
આવશે.

શ્રી કૃષ્ણ જયંતી : શ્રી કૃષ્ણ જયંતી
નિમિત્તે બજન કીર્તન રવિવાર તા.
૧૮-૮-૫૭ની રાત્રે આઠ (૮-૦) વાગે
થી રાતના એક (૧) વાગ્યા સુધી જોજ
રથને કરવામાં આવશે.

નોંધ : કીર્તનમાં બામ લેવા ઇચ્છા
રાખનાર બાઈઓએ મંત્રીને મળી
પુલાસો મેળવવો.

બાણાભાઈ (મંબળદાસ) બીખાભાઈ.
(પ્રમુખ)
કેશવભાઈ બીખાભાઈ,
(મંત્રી)
શ્રી. સુ. આ. બ. મંડળ, ડરબન.
રોડ નં. ૪૬, ઇન્ડિયન આર્થિક,
વિક્ટોરિયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.

નવલ કથાઓ

સાગર કથા	૮	૧
જલ સુદિત	૭	૧
નીલ પંખી (નાટક)	૫	૦
ગોદાન (બંગાળીનો અનુવાદ) ભાગ ૧-૨. સેટના	૧૬	૦
ચોરાની વાતો	૩	૦
બહીષ્કાર	૧	૦
પ્રતીપ	૭	૧
સાગર સામ્રાટ	૧	૦
દીરેકની વાતો	૧	૦
પૌરાણિક નાટકો	૫	૬
ચીવન ભાગ ૧. ૨. સેટની	૧૨	૦
આશાનું ખીજ ભાગ ૧. ૨. સેટની	૧૪	૦
કરીયા વાટ	૧૦	૦
વસુંધરા	૧	૦
છલ્લો પ્રયોગ	૭	૧
સ્વાધ્યાયે ભાગ ૧. ૨. સેટના	૧૩	૧
દુર્ગા	૮	૦
જયસીંહ સિંહરાજ	૧૦	૦
માનવતાના મુલ	૭	૦
છલ્લો અભિનય	૧	૬
કપાલ કુંડલા (બંગાળી અંક)	૧	૧
અણ્ણુટ ધારા	૭	૧

Obtainable from:
INDIAN OPINION,
P. Bag, Durban, Natal.

લવાજમ અને જાહેર ખર્ચના દરો

‘ઇન્ડિયન ઓપિનિયન’

પત્રનું વર્ષીક લવાજમ

ફક્ત ગુજરાતી નકલ માટે	પા.	૨	૧૦	૬
ગુજરાતી અને ઇંગ્લીશ બંને માટે		૨	૦	૬
અરધા વરસનું ફક્ત એક નકલ માટે		૧૫		૬
યુનીયન બહારના દેશો માટે				
વરસનું લવાજમ		૧	૧૫	૬
અરધા વરસનું			૧૭	૬

જાહેર ખર્ચ

પ્રત્યેક ઇંચે એક વખત માટે શી. ૭-૬.

વલુ માટે લખો યા મળો :

‘Indian Opinion,’ P. Bag, Durban, Natal.

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

જણાવતા આનંદ થાય છે કે તેઓ

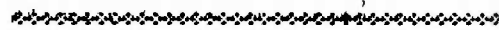
નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલએશીયા લીમીટેડ

સ્થાપના ૧૮૬૯ વક્ટોરીયા ઓસ્ટ્રેલીયા

— ના —

પ્રતિનીધી નિમાયા છે

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલનો જીંદગીનો વિભો એ ખરી ખાંચધરી છે.

વધુ વિગત માટે લખો આ મળો :

૧૦૬ મેન્સરીલ રોડ, — ડરબન.

બોક્સ ૪૭૬,
ટેલીગ્રામ—કેબલ "સોરાબટેમ"

ટેલીફોન : ૪૭૮૮૮
૪૭૪૫૩

નવા પુસ્તકો

ગાંધીજીના પ્રકાશનો

ધર્મ ગંધન	૪ ૩
કેળવણીનો કોયડો	૫ ૦
નિલ મનન	૨ ૦

મનુષ્યેન ગાંધી કૃત

એકથી બને રે	૧ ૦
શબ્દકાનો ચમત્કાર	૨ ૦
નિહારની કોમી આગ	૧ ૦

બીજા નવજીવનના પ્રકાશનો

પુર્વ આરીકામાં	૧ ૦
સલામતની સખતપણી (ગાંધીજીએ દેવા પાંચ સલામતની આજી રપરેખા અને માહિતી)	૧ ૦
લોક માન્ય શિક્ષણુ ઇવન ચરીત	૧ ૦
હિંદની અંગ્રેજી રેપાર સાહી ૧૯૦૦ થી ૧૯૦૦ નો ક્ષતીકાસ	૮ ૬
મનુષ્યની સર્વાંગીય કેળવણી	૮ ૬
ઇવનનો આનંદ	૨ ૧

જવાહર કૃત

માર્ક હિંદુ ઇવન હસન	૧ ૦ ૦
જગતના ઉત્તિકાસવું રેખા હસન બાગ બને સાથે	૧ ૨ ૬

મળવાનું ઠેકાણું :

Indian Opinion,
P. Bag, Durban,—Natal.

જ્ઞાન મેળવવા લાયક પુસ્તકો

એકતા ભવની ,, ,,	૧ ૩
કેળવણી વિકાસ (બી. મરાઠવાળા)	૩ ૦
શ્રી પુ. મર્યાદા ,, ,,	૪ ૬
સમુળી કાંતી ,, ,,	૪ ૦
કેળવણી વડે કાંતી	૭ ૧
સરકાર વહલભાષાઈ ભાગ ૧	૧૨ ૦
એક ધર્મ યુજ (અમદાવાદનો મનુષ્યોની લડતનો ઇતિહાસ)	૧ ૩

ગાંધી સાહિત્ય

પાયાની કેળવણી (ગાંધીજી)	૩ ૦
અમાર આ (સ્વરૂપા ગાંધી)	૪ ૦
ગાંધીજીનો સરકાર સાથે પત્રવ્યવહાર	૩ ૦
બાપુની સેવામાં	૧ ૦
કેન્સુરના સમારક અંક—(ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન)	૧ ૧
ગાંધી સમારક અંક	૨ ૦
બાપુના-બાને પત્રો (સ્વરૂપા પર લખાયલા પત્રો)	૨ ૬
દાષ્ટકોઈક	૧ ૬
વજાખ્યાન	૭ ૧

Obtainable from:

'Indian Opinion' P. Bag,
Durban, Natal.

Jethalal's Mithai House

and

Vegetarian Caffetaria

86 Queen Street, Durban.

Telephone : 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address : "SWEETMEATS"

અમારે ત્યાંથી બધી જાતની ચોખ્ખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઈ મળી શકશે.

* * * * *

આખો દિવસ વેજિટેરીઅન બોજન મળી શકશે.

* * * * *

લગ્ન પ્રસંગે તેમજ પાર્ટીઓ માટે જમણની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * * *

હોલ શુભ પ્રસંગે બાડે મળી શકશે.

* * * * *

બોર્ડિંગ અને લોજિંગની સગવડ

કાયમી બોર્ડિંગને ખાસ પસંદગી આપવામાં આવશે. વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોને વધુ પસંદગી આપવામાં આવશે. હાલમાં તે માત્ર પુરુષ વર્ગને જ લેવામાં આવશે. ઓરડાઓમાં નવું અને આધુનિક ઢબનું ફરનીચર રાખવામાં આવેલું છે. દેશમાં જતાં અમર તે દેશમાંથી આવતા ઉતાડો માટે કુટુંબને રહેવા માટે રહેવાની તેમજ ખાવાની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * * *

અમે દેશી સેવરધની સોપારી સેકેલી, અને કાચી તેમજ ઘણાની દાળ, ખારેક, પાપસ્તા, અને ચારોલી, વિગેરે રાખીએ છીએ.

* * * * *

ઘરનું આંગિલું અથાણું અને સારી જાતના પાપડ હંમેશાં તઈયાર હોય છે.

* * * * *

ઓર્ડરથી શિખંડ અને દુધપાક બનાવી આપવામાં આવશે.

પ્રાઈસ લીસ્ટ માટે લખો.